

Klubilehti 3/2019

SUOMALAINEN KLUBI 1876–2019

Helsingin Suomalainen Klubi on kulttuuriklubi

M

MATTSSON

HARTWALL

Kuva: Jarmo Heinonen

Klubiveljet

Meitä klubilaisia on 3100. Joukkomme muodostaa Suomen suurimman miesten klubin. Henkemme on vahva ja eteenpäin suuntautunut. Johtokunta käy säännöllisin väliajoin perusteellista keskustelua jäsenistöä ja sen etuja koskevista asioista ja pyrkii luomaan jokaiselle mielenkiinnon kohteita klubitoiminnassa.

Klubimme luonteeseen kuuluu jäsenten elämän kokemus, minkä myötä useimmilla meistä on myös karttunut jonkin verran ikää. Saattaa kuulostaa kliseiseltä, mutta pelkät ikävuodet eivät todellakaan määritä yksilön kykyä toimia aktiivisesti. On helppo peilata itseään vaikka vanhempiinsa tai isovanhempiinsa ja miettiä omaa aktiivisuuttaan heihin verrattuna. Monilla oma henkinen ja fyysinen tila on jopa parempi kuin menneillä sukupolvilla kymmenen vuotta nuorempina. Aktiivinen klubitoiminta on osaltaan vaikuttamassa myönteiseen virikemaailmaan, mikä ehkäisee monia ikääntymisen mukanaan tuomia vaivoja.

7L0DVWRMDNDWVRP00DQINHH.OXELPPHMIVHQPIIUIQMDMIVHQWHLNISUR&LOLQPXX-toksia. Meitä oli vuosituhanen vaihteessa ”vain” 2000 ja kymmentä vuotta myöhemminkin vasta 2500. Tällä hetkellä 71-vuotiaita tai heitä nuorempia jäseniä on tuo vuosituhanen vaihteen jäsenmäärä. Kaksi vuosikymmentä sitten – kuten nytkin – meillä oli harvoja alle 40- ja suhteellisen vähän alle 50-vuotiaita jäseniä. Elämänrytmin kiihkeys ja sosiaalisten suhteiden vaaliminen vaikuttanevat nuorten ikäpolvien jäsenmahdollisuuksiin, mutta Klubimme Tulevaisuustyöryhmä pohtii parhaillaan tätäkin asiaa.

Vuonna 2013 Klubin johtokunta asetti työryhmän miettimään uusien jäsenten aktivoimista. On tärkeää, että uusi jäsen saa hyvän perehdytyksen mm. Klubimme toimintaan, toimintaperiaatteisiin ja arvoihin, mutta myös jäsenen velvollisuuksiin. Kummien suurta merkitystä uuden jäsenen sitouttamisessa pidettiin aivan ratkaisevana. Kummien toivottiin kokoontuvan isäntinä esim. puolen vuoden kuluttua ”kummilounaasta” keskustelemaan uuden jäsenen kanssa Klubin toiminnasta ja jäsenyydestä. Myös viestintä Klubin, sen harrastuspiirien ja Klubilehden kautta katsottiin erittäin merkittäväksi avuksi jäsenelle löytää oma paikkansa Klubilla.

Uusien jäsentemme keskimääräinen ikä on liki 10 vuotta nuorempi kuin eronneilla ja liki 20 vuotta nuorempi kuin elävien kirjoista poistuneiden ikä on ollut. Olisi tavattoman upeaa, jos uusia nuoria jäseniä saataisiin mukaan Klubin aktiivisten toimijoiden joukkoon. Tämä luo heille ajan käytön paineita, mutta elämä on joka tapauksessa aina valintojen kautta tapahtuvaa oman tien kulkemista. Itsekeskeisessä maailmassa yhä suuremmaksi arvoksi nousee halu ottaa yhteisö ja sen antamat mahdollisuudet omaksi tehtäväkentäkseen. Veljellisen Klubin jäsenyyden ja sen suomat mahdollisuudet antavat huomattavan paljon elämän laatua ja rikkautta. Tähän mahdollisuuteen kannattaa todella tarttua ja pysyä siinä kiinni.

Olli Meretoja
Päätoimittaja

Pääkirjoitus.....	3
Klubilla tapahtuu.....	5
Puheenjohtajalta.....	8
Näytön paikka.....	10
Viron uuden itsenäisyyden tukipylväs.....	12
Liberaali demokratia vaarassa.....	13
Suomi ja Viro; mikä meitä ulkopoliitikassa yhdistää, mikä erottaa.....	14
Suomen itsenäisyyden kriittiset hetket.....	16
Uusi Suomi 100 vuotta.....	20
Minä maalaan kuin jumala.....	25
Ilmastonmuutos politiikan keskiössä.....	28
Puu on supermateriaali.....	30
Valokuvaaminen Klubilla on jatkuva prosessi.....	32
Klubin elävä arkisto.....	34
K. F. Ignatius.....	37
Ravintolakuulumisia.....	38
Johtokunnan jäsenvaali.....	38
Klubimestarien palsta.....	39
Harrastusklubi.....	40
Viron vapaussota 1918 –1920 ja Viron liittolaiset.....	40
Tennis- ja historiamatka Ristiinaan.....	44
Biljardi Suomalaisella klubilla.....	44
Ruokakulttuurin pauloissa.....	45
Klubin korttipelit bridge ja skruuvi.....	46
Klubin harrasteet.....	48
Suomalaisen klubin ulkomaiset veljesklubit.....	50
Syyskokouskutsu.....	51

KLUBILEHTI
julkaisija Helsingin Suomalainen
Klubi ry, Kansakoulukuja 3, 00100
Helsinki

TOIMITUS
Olli Meretoja, päätoimittaja
paatoimittaja@klubi.fi

Taitto:
Karoliina Ilonoja

Kannen kuva:
Siim Kallas Klubi-illassa.
Kuva Markus Vornila

Paino:
Forssa Print

ILMOITUKSET
Kristian Miettinen
0400 225 855
aurinia@kolumbus.fi

Klubimestarit
09 - 586 8830

Toiminnanjohtaja ja sihteeri
09 - 5868 8366
www.klubi.fi

Oikeuspolitiikan illassa 16.5. käsiteltiin siviili- ja sotilastiedustelua uuden, tuoreen lainsäädännön pohjalta. Puhujana oli sisäministeriön lainsäädäntöneuvos Marko Meriniemi ja illan isäntänä toimi oikeuspolitiikan iltojen vetäjä Timo J. Ojala. Oikeuspolitiikan iltojen tilaisuuksissa myös muut kuin juristit osallistuvat vilkkaasti kes-kusteluun. Kuvassa Mikko Iskala, Raimo Ilveskero ja Matti Karhu. Valokuva Elias Irola

Klubin veneretken 29.5. kohde oli monelle uusi, Malkasaari, Kallahdinselällä Rastilasta etelään. Saaren pinta-ala on vain 3,44 hehtaaria ja rantaviivan pituus 890 metriä. Retki tehtiin siipiratasalus Vispilällä, jonka tilavassa salongissa nautittiin maittava lounas. Timo Kivi-Koskinen viihdytti huilullaan. Puheenjohtaja Matti Viljanen kiitti Klubin vilkkaasta toi-minnasta. Kuvassa Timo Kivi-Koskinen, Kaj Sarpaneva ja Jouko Liusvaara. Valokuva Elias Irola.

Malja kesälle nostettiin 28.5. ehkä hiukan haikkeissa tunnelmissa, kun ilta oli monelle läsnäolijalle viimeinen, jolloin nautittiin ravintoloitsijamme Miia Makkosen palvelusta. Klubin kuoroa oli paikalla laulullaan kohottamassa tunnelmaa. Valokuva Elias Irola.

Klubin puheenjohtaja Matti Viljanen oli kesällä täyttänyt 70 vuotta. Matineassa 20.8. esiintyivät Klubin kuoro johtajanaan Henrik Lamberg ja Puhallinorkesteri johtajanaan Vesa Lehti-salo sekä Klubin taiteilijajäsenistä Jaso Sasaki, Reino Pöyhä, Ari Talkamo, Timo Närhinsalo, Seppo Kimanen, Jorma Mar-tikainen, Risto Lauriala, ja Henrik Lamberg. Syntymäpäiväon-nittelut Matti Viljaselle esittivät Heikki Hult ja Inkeri Lohivesi. Tilaisuuden juonsi Aarno Cronvall. Valokuvassa Ari Talkamo, Matti Viljanen, Riitta Haverinen ja Soilikki Viljanen. Valokuva Elias Iirola.

Historian illan, 5. 9., aiheena oli Suomen hallitusmuoto – valtionpäämiehen asema. Keskustelun pohjana oli panelistien julkaisemat kolme uunituoretta kirjaa eli Risto Volasen Nuo-ri Suomi sodan ja rauhan Euroopassa 1918 –1922, Jari Ehrn-roothin Kymmenen vaatimusta vapaalle ihmiselle ja paneelin puheenjohtajan Martti Häikiön kirja 14 askelta Suomen itse-näisyyteen. Kuulijakunta seurasi esityksiä kuin jännitys-ker-tomusta ja osallistui vilkkaasti keskusteluun. Valokuva Elias Iirola.

Matineassa 3.9. loistavan musiikillisen ja viihteellisen nautinnon viattoman 1950-luvun merkeissä salintäyteiselle yleisölle tarjosivat Seppo Hovi, piano, haitari ja tarinat sekä Hannu Lehtonen, laulu ja saksofoni. Kuvassa Seppo Hovi ja Hannu Lehtonen. Valokuva Elias Iirola.

Klubin viihdeyhdytys, Happy Go Lucky, vietti 15-vuotisjuhlansa 13. 9. svengaavan musiikin merkeissä. Täysi salillinen klubiveljiä, aveceja ja ystäviä. Lämmin tunnelma, herkullinen buffet ja me kaikki viihdyimme erinomaisesti. Yhtye soitti upeasti ja kiitollinen kuulijakunta osasi arvostaa juh-lailtaa. Tanssiparketti oli vilkkaassa käytössä ja Hannu Lai-neen hauskat juonnot täydensivät iloista tunnelmaa. Yhtye-essä soittivat pianisti Lasse Nurmi, kitaristi Timo Vierikko, basisti Pekka Heinikoski, rumpali Timo Valkamo ja joh-tajana saksofonisti Hannu Laine. Illan tyylikäs laulusolis-ti oli Jussi Mikkola. Juhla oli täysosuma. Onneksi olkoon! Teksti Aarno Cronvall, kuva Jarmo Heinonen.

Tukkukauppaa jo 120 vuotta

Jo vuodesta 1899 Heinin Tukku on tarjonnut parasta asiakkailleen. Laajan tuotevalikoiman lisäksi tarjoamme foodservice-alan ammattilaisille valtakunnalliset ja nopeat toimitukset kattavasti. Asiakkaamme saavat laajan, laadukkaan ja erinomaisen kokonaispalvelun.

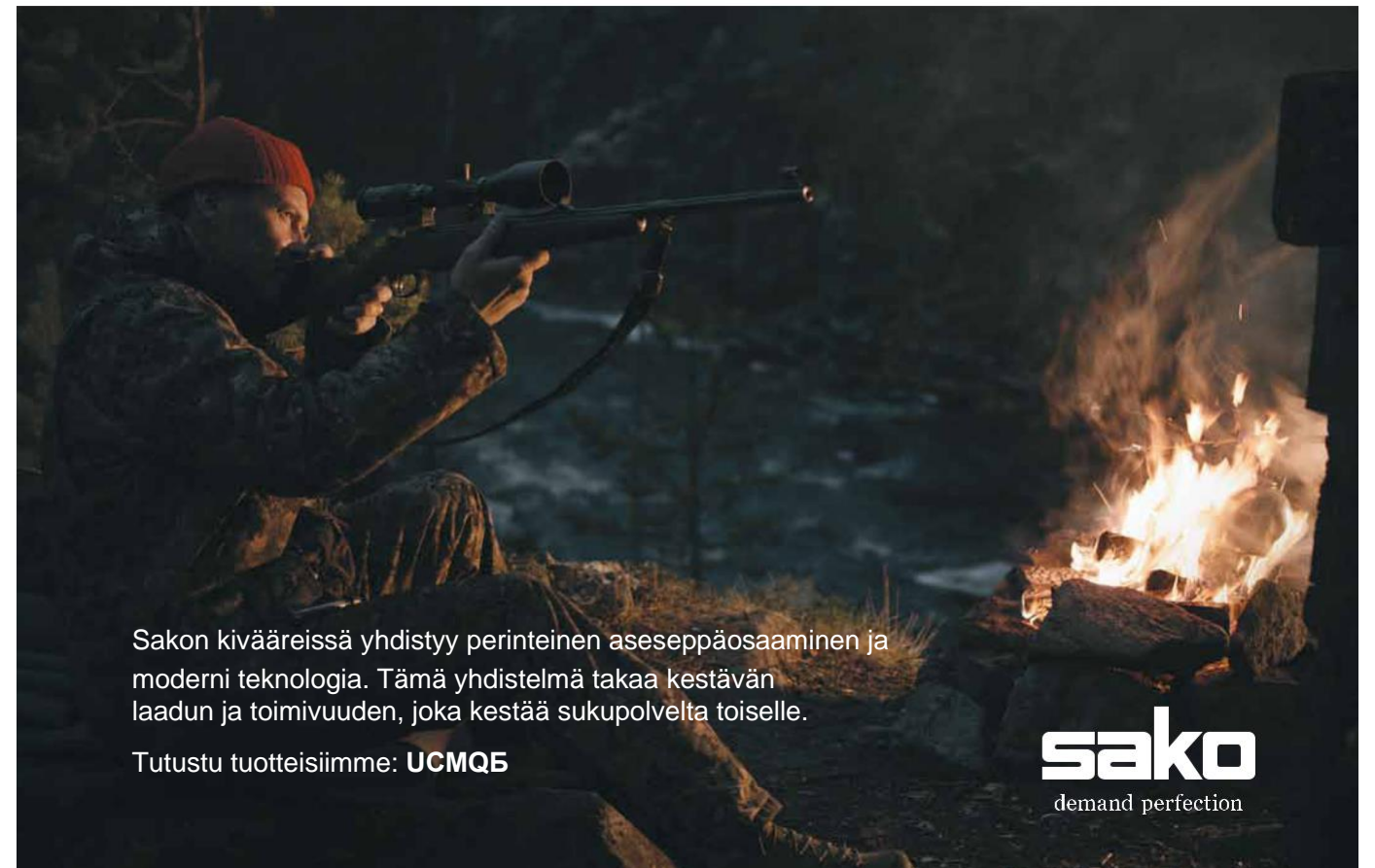
Heinin Tukulle kestävä kehitys, ympäristövaikutusten jatkuva vähentäminen ja ihmisten hyvinvoinnin edistäminen ovat tietoisia valintoja päivittäin.

Tavoitteenamme on tarjota tuotteita ja logistiikkapalveluja kestävästi ja käyttää energiaa päästöjä minimoiden. Tätä olemme toteuttaneet mm. investoimalla uusiutuvaan aurinkovoimaan, älykkäisiin energiansäästöratkaisuihin ja ottamalla käyttöön biokaasulla toimivan jakeluauton.

Yli sadan vuoden kokemuksella Heinin Tukkua toivottaa asiakkaat tervetulleiksi!

www.heinontukku.fi 020 717 0490

Heino
Ainekset hyvään

Sakon kivääreissä yhdistyy perinteinen asesepäosaaminen ja moderni teknologia. Tämä yhdistelmä takaa kestävän laadun ja toimivuuden, joka kestää sukupolvelta toiselle.

Tutustu tuotteisiimme: **UCMQ5**

sako
demand perfection

VUOKRATURVA MYYNTITURVA

Tarvitsetko vuokralaisen asuntoosi?

Vuokraamme asuntoasi markkinajohtajan ammattitaidolla. Soita meille, niin asiat hoituvat helposti ja nopeasti!

Vuokratuura on tutkitusti* tunnetuin ja kokonaisuudessaan paras vuokravälittäjä. Voit turvallisesti mielin liittyä tyytyväisten asiakkaidemme joukkoon.

Me takaamme vuokranmaksun ja turvaamme vuokratulosi.

p. 010 2327 300, www.vuokratuura.fi

Haluatko myydä asuntoasi kätevästi?

Myyntituura myy asunnot edullisilla kiinteillä välityspalkkioilla ja markkinoi asuntoja erityisen monipuolisesti.

Käytämme mm. kuvallisia lehti-ilmoituksia sekä virtuaaliesittelyjä. Kuningaskuluttajan mukaan Myyntituuran asiakkaat ovatkin saaneet asunnoistaan parhaat kauppahinnat.

Soita meille – palvelemme viikon jokaisena päivänä klo 8 –20!

p. 010 2327 400, www.myyntituura.fi

Kuva: Jarmo Heinonen

Syyspäivän tasaus 23.9.2019

Tasavallan presidentti Sauli Niinistö toi loistavalla tavalla esille YK:n ilmastokokouksessa 23.9. 2019 Suomen tavoitteet hiilineutraalin ympäristön toteuttamiseksi sekä pyrkimyksen olla maailman edistyksellisin ja esimerkillisin toimija päästöjen vähentämisessä. Minulla on käsitys, että tämäntapaiset ulostulot herättävät maailmanlaajuisia mielenkiintoa Suomea, suomalaista teollisuutta ja osaamista kohtaan. Tällainen nostaa arvostustamme ja samalla tuo esille vahvan moraalimme sekä kykymme kantaa vastuuta ympäristöstämme.

Luonnonsuojelu ja päästöjen vähentäminen lisäävät matkailualan tuloja, koska puhdas luonto kiinnostaa. Puhtaasta luonnosta hyötyy myös suomalainen elintarviketeollisuus, sillä puhdas ravinto on terveen elämän perusta. Suomeen on syntynyt myös uutta teollisuutta, joka kehittää ja toteuttaa teknologioita, joilla saasteita vähennetään ja kierrätystä lisätään. Tästä on esimerkkinä Nesteen kehittämä biodiesel. Positiivisten esimerkkien määrä on laaja ulottuen muun muassa ympäristöterveydenhuoltoon, jolla tähdätään ympäristöperäisten terveystieteiden vähentämiseen, poistamiseen ja ehkäisemiseen. Ratkaisevin tekijä on kuitenkin ihmisen, jokaisen yksilön, toiminta. Ihminen on vastuussa teoistaan. Uskon, että yhä useammat ihmiset tiedostavat vastuunsa ja haluavat tehdä tekoja, joilla varmistetaan luonnon monimuotoisuuden säilyminen myös tulevien sukupolvien elämässä.

Professori Martti Häikiön kirja 14 askelta Suomen itsenäisyyteen on erinomainen teos jokaiselle suomalaiselle itsenäisyytemme vaiheista. Vuosien 1917, 1918 ja 1919 jokaisella kirjassa mainitulla tapahtumalla on oma roolinsa itsenäistymisessämme. Kirjan lyhyet ja ytimekkäät kerronnat antavat hyvät perustiedot itsenäisyystieteistämme ymmärtämiseen. Historian ohella on oleellista tunnistaa nykyisyys ja nähdä tulevaisuus.

Maanantaina 23.9.2019 valtakunnallisen 230. Maanpuolustuskurssin avajaisissa pidettiin ansiokkaat puheet. Puolustusvoimien komentaja, kenraali Timo Kivinen ja puolustusministeri Antti Kaikkonen kertoivat maamme turvallisuustilanteesta ja uhkakuvista. Itsenäisyytemme kannalta on oleellista, että Suomella on omat vahvat ja nykyaikaisesti varustellut puolustusvoimat, jotka todella pystyvät turvaamaan maamme koskemattomuuden mukaan luettuna kyberhyökkäykset ja trollaukset. Tästäkin asiassa tarvitaan jokaisen yksilön vahvaa sitoutumista maanpuolustushenkeen. Ratkaisevaa on kuitenkin viisaan ja rauhaa rakentavan politiikan toteuttaminen.

Helsingin Suomalaisen Klubin syyskausi on jälleen avattu monipuolisen ohjelman kautta. Myös uusi ravintoloitsijamme on tuonut monipuolisuutta ruokatarjontaan ja iloista palvelualltiutta jäsenkuntamme iloksi. Toivotamme heidät tervetulleiksi Klu-bille. Toivon jokaisen löytävän itselleen mielenkiintoista ja antoisaa ohjelmaa sekä herkullisia makunautintoja ravintolamme ruokalistalta.

Tervetuloa syksyn tapahtumiin!

Matti Viljanen, puheenjohtaja

PS. Klubiveljemme Markku Koponen on juuri voittanut Kaisabiljardin maailmanmes-taruuden. Parhaimmat Onnittelut!

Näytön paikka

Kirjan illassa 2.9.2019 kansleri Kari Raivio esitteli kirjansa Näytön paikka Tapani Ruokasen haastattelemana. Kuva Jarmo Heinonen.

Syksyn ensimmäisessä kirjan illassa Tapani Ruokanen johdatteli keskustelua Kari Raivion kanssa tämän tuoreesta kirjasta "Näytön paikka. Tutkimus-tiedon käyttö ja väärinkäyttö". Klubin edustajien pyynnöstä annan tässä lyhyen referaatin eräistä kirjan keskeisistä ai-neksista, joita myös käydyssä keskuste-lussa kosketeltiin.

Kirjoittajan yhtenä motivaationa tä-hän ensimmäiseen yleistajuiseen hen-gentuotteeseen on ollut pitkä kokemus näyttöön perustuvasta päätöksenteosta (evidence-based decision-making). Se alkoi 1990-luvun alussa Suomalaisen lääkärisseura Duodecimin Käypä hoito -projektin käynnistysvaiheessa, mikä sittemmin on johtanut yli sadan tutki-mukseen perustuvan hoitosuosituksen laadintaan ja päivitykseen käytännön lääkärin työn laadun parantamiseksi. Sitten tuli toimeksianto Valtioneuvoston

kansialta tehdä selvitys ja ehdotus siitä, kuinka tiede-neuvonanto valtionhallin-nolle tulisi Suomessa järjestää. Kolmas aihepiiri liittyy Kansainvälisen tiede-neu-voston (International Science Council) varapresidentin tehtävään, sillä tämä järjestö koordinoi vuodesta 1980 alkaen suurta globaalimuutoksen tutkimusoh-jelmaa. Se on tuottanut pääosan hallitus-ten välisen ilmastopaneelin (IPCC) ana-lysoimasta ilmaston muutosta ja muita maapallon muutosprosesseja (valtame-ret, maankäyttö, urbanisaatio, luonnon monimuotoisuus ym.) koskevasta mas-siivisesta tutkimustiedosta.

Toinen syy kirjan kirjoittamiseen on tuskastuminen väärän tiedon ja suora-naisten valheiden leviämiseen kuloval-kean tavoin sekä perinteisen että sosiaa-lisen median kautta niin, että totuuden jälkeinen aika (post-truth) ja valeuu-tiset (fake news) on viime vuosina ni-

metty "vuoden sanoiksi" (Oxford Dic-tionaries). Ainoa tapa taistella huuhaa - uutisia vastaan on tarjota kansalaisille tutkittua tietoa myös julkisilla fooru-meilla, ei vain tutkijayhteisön omassa piirissä. Homma tuntuu joskus turhaut-tavalta, sillä valhe leviää tietoverkoissa neljä kertaa nopeammin kuin totuus, ja roskapuheen kumoaminen vaatii ker-taluokkaa enemmän energiaa kuin sen tuottaminen (ns. Brandolinin laki eli bullshit asymmetry principle). Tiedotus-välineiden kireä talous on johtanut pop-ulismiin ja sensaatiohakuisuuteen, eikä faktoja aina ehditä tai viitsitä tarkistaa. Monet tutkijat kieltäytyvät esiintymästä julkisuudessa jouduttuaan kinaamaan kotitekoisten dieetti-, elämäntapa - tai muiden "asiantuntijoiden" kanssa. Kä-sitys, että kaikkien mielipiteet ovat sa-manarvoisia ja ansaitsevat yhtä lailla julkisuutta, on väärä ja edustaa median tasapuolisuusharhaa.

Kirjassa kuvataan tieteellisen tiedon luonnetta ja syntytapaa, sen merkitystä yhteiskuntien kehityksen ja talouden pontimena, mutta myös sen puutteita ja epävarmuuksia. Lääketieteen tutki-mus on tuonut suuria edistysaskeleita potilaiden hoitoon, mutta siihenkin liit-tyy monia ongelmia. Suuri osa julkais-tusta tutkimuksesta on triviaalia, vanhan toistoa tai jopa virheellistä. Lääkete-ollisuudella on ratkaiseva rooli uusien lääkkeiden kehittämisessä, mutta myös surullinen historia tulosten vääriste-lystä ja harhaanjohtavasta markkinoin-nista, mikä on johtanut ne oikeussaliin ja miljardien korvauksiin. Väärää tietoa tutkimuksen valekaavussa on käytetty tehokkaasti tilanteissa, joissa uusi pätevä tutkimustieto uhkaa yritysten tienestestä. Esimerkkejä ovat muun muassa tupakan ja sokeripitoisten virvoitusjuomien ter-veyshaittojen tahi ilmaston muutoksen uhkien kieltäminen tai vähättely.

Tutkittu tieto

Kun uusi tutkimuslöydös julkistetaan, laaja tiedeyhteisö pyrkii omilla tutki-muksillaan joko varmistamaan tai ku-moamaan sen. Näin tiede korjaa itseään ja lähestyy vähitellen totuutta. Siksi tut-kimustieto on parempi pohja päätöksen-teolle kuin arkikokemus, perimätieto tai pelkkä intuitio (mutu). Valtavat tieto-massat ovat nykyisin helposti tavoitetta-vissa verkon kautta, mutta tiedon laatu on vaihteleva ja sen hyväksikäyttö edel-lyttää kriittistä asennetta ja lähteiden selvittämistä.

Poliittisen päätöksenteon tutkimus-pohjan vahvistaminen on ajankohtai-nen kysymys monessa maassa, myös Suomessa. Vaikka poliitikot haluaisivat saada tietoa lainvalmistelun pohjaksi, Google on liian epäluotettava viisau-den lähde, kanavat tiedeyhteisöön ovat usein puutteelliset, eikä erityisavustajien tausta tässä paljon auta. Ministeriöiden virkamiehistä hämmästyttävän harvalla on tohtorin tutkinto eli kyky arvioida olemassa olevaa tutkimustietoa ja ti-lata tarpeellisia selvityksiä, vaikka tä-hän tarkoitukseen on budjetoitu varsin runsaita resursseja. Olisiko kohtuutonta tai uhkaavaa, jos kunkin ministeriön sa-tapäisen henkilöstön joukossa olisi edes yksi tohtorin tutkinnon suorittanut tut-kimusjohtaja?

Vanhoja perinteitä tiede-neuvonnasta on anglosaksisessa maailmassa, jossa kansalliset tiedeakatemit ja keskus-hallinnon tiede-neuvonantajat on val-jastettu näihin tehtäviin. Kirjassa on kuvattu sekä Suomen nykyinen tilanne että useita kansainvälisiä esimerkkejä. Rohkaisevaa on, että opetusministeriö rahoittaa Suomen tiedeakatemioiden kolmivuotista projektia, jonka tavoite on tehdä ehdotus tiede-neuvonannon järjes-tämisestä maassamme.

Paras tapa arvioida nykytietämystä esillä olevasta ongelmasta on systemaat-tinen katsaus. Sen laadinnassa puoluee-ton asiantuntijaryhmä käy läpi kaikki asiasta julkaistut tutkimusraportit, arvioi niiden luotettavuuden ja painoarvon ennalta vahvistettujen kriteerien mu-

kaan, ja laatii yhteenvedon, jossa laatu ja tiedeyhteisön konsensus ovat ratkai-sevat perusteet. Näin toimivat IPCC ja Käypä hoito ja menetelmä on epäilyk-settä luotettava, mutta prosessi on ras-kas. Rusinoiden poimiminen pullasta, eli tutkimustiedon valikoiva käyttö pönkit-tämään omia intressejä, on tuomittavaa. Siihen syyllistyvät monesti elinkeinoelä-män lobbarit, jotka etsivät tukea omille intresseilleen, samoin etujärjestöt ja yh-den asian liikkeet. Viime aikoina Suo-messa on ilmaston muutoksen viiteke-hyksessä kinasteltu metsäteollisuudesta, metsien kasvusta ja hakkuiden mää-rästä, avohakkuiden haitoista, hiilinie-luista, turpeen energiakäytöstä ja valtion yritystuista. Kaikki osapuolet vetoavat mieluusti tutkimustietoon, mutta vali-koiden. Poliitikot asettavat kyllä kunnianhimoisia tavoitteita, joilla sitten maa-ilmalla ylvästellään, mutta konkreettiset toimet antavat odottaa itseään. Heillä näyttää olevan salainen toive, että jokin uusi teknologinen vippaskonsti pelastaa heidät päätöksenteon tuskalta ja poliit-tisilta takaiskuilta.

Suomessa vaikuttajaviestintään käy-tetään enemmän rahaa per capita kuin Yhdysvalloissa, mutta valtiovaltaan vai-kuttamaan pyrkiviä lobbareita ei rekisteröidä kuten esimerkiksi EU:ssa. Tutkimusten mukaan korporaatioiden vaikutusvalta poliittisiin prosesseihin ja lainsäädännön valmisteluun on vahva mutta läpinäkymätön, ja sitä on syytä pi-tää epäterveenä.

Virhetieto

Kirjassa kuvataan ja esimerkein va-laistaan hyvän tieteellisen käytännön vastaisia ilmiöitä. Niitä ovat tutkimus-tulosten sepittäminen, jota on myös Stetson-menetelmäksi kutsuttu, havain-tojen vääristely tai kaunistelu vakuut-tavamman lopputuloksen saamiseksi, tekstivarkaus eli plagiointi sekä toisen tutkijan idean tai aineiston esittäminen omanaan. Tieteellisen vilpin muodoista yleisin on plagiointi, josta kiinni jäämi-sen riskiä tarkoitukseen suunnitellut tie-tokoneohjelmat ovat lisänneet. Vilppiä

esiintyy tutkimuksen valtavaan volyy-miin suhteutettuna melko vähän, ja sen seurauksiin suhtaudutaan vaihtelevalla vakavuudella. Saksassa on viime vuo-sina kaksi Angela Merkelin hallituksen ministeriä jäänyt kiinni plagioinnista tohtorinväitöskirjassaan, jotka molem-mat oli hyväksytty jo vuosia sitten. Mo-lemmat saivat heti potkut hallituksesta ja heidän tohtorin tutkintonsa peruttiin asianomaisen yliopiston toimesta. Myös Suomessa on viime vuosina kahden kan-sanedustajan todettu syyllistyneen pla-giointiin maisterin tutkinnon pro gradu -tutkielmassaan. Seuraamuksia ei juuri ollut, sillä toinen nimitettiin suurlähet-tilääksi Budapestiin, toinen puolueensa presidenttiehdokkaaksi! Kumpikin sai pitää maisterin arvonsa, jota yliopisto ei voikaan peruuttaa vaan ainoastaan kor-kein hallinto-oikeus.

Poliittisessa propagandassa katteetto-mat lupaukset ja suoranainen valehtelu ovat lisääntyneet. Tämä muodostaa uh-kan demokratialle, sillä ellei kansalainen saa ehdokkaiden ajatuksista ja tavoit-teista oikeaa tietoa, hän saattaa antaa äänensä henkilölle, joka ajaakin aivan toisenlaista agenda. Helposti ja laajalle leviävä pötypuhe muistuttaa uuden vi-ruksen ilmestymistä vastustuskyvyttö-mään väestöön, mistä saattaa seurata epidemia, pahimmassa tapauksessa glo-baali pandemia. Monissa kielissä sana viraalinen (viral) tarkoittaa nykyisin taudinaiheuttajan lisäksi myös nopeasti internetin kautta leviävää uutista tai väi-tettä. Virustauti leviää yleensä ihmisten välisen kontaktin kautta, mutta tieto-verkkojen virusten leviämisenopeus on vielä paljon suurempi. Virustaudin tor-jumiseksi potilaat eristetään ja pyritään kehittämään rokote. Pötypuhetta vas-taan parhaan immuniteetin antaa kan-salaisten hyvä yleissivistys, kyky ja halu lukea ja ottaa selvää asioista. Rokotetta vastaava huuhaan torjuntakeino on tut-kittu tieto, jota analysoidaan puolueet-tomasti ja välitetään rehellisesti. Siinä on tiedeyhteisön näytön paikka!

Kari Raivio

Illan juontaja Jarmo Virmavirta sekä puhuja Siim Kallas. Kuva: Markus Vornila.

Viron uuden itsenäisyyden tukipylväs

Viron tunnetuimpiin poliitikkoihin kuuluva Siim Kallas vieraili Suomalaisen Klubin klubi-illassa 22. 8. 2019. Hän arvioi Euroopan tilannetta ja Viron kehitystä sekä Suomen ja Viron suhteita. Kallas veti klubi-illan kokolailla täyteen kiinnostuneita kuulijoita. Viro-harrastus klubilla ei rajoitu pelkästään Viro-harrastuspiiriin. Monella jäsenellä on oma-kohtaisia kokemuksiakin yhteistyöstä virolaisten kanssa.

Kallas toimi Viron pääministerinä, ulkoministerinä ja valtiovarainministe-

rinä. Hän oli myös Viron Pankin pääjohtajana. Vuosina 2004 –2014 hän oli komissaarina Barroson johtamassa Euroopan komissiossa. Hänen vastuualueenaan oli hallinto, tilintarkastus ja myöhemmin liikenneasiat. Aiemmin hän ehti olla neuvostoaikana myös vaaleilla valitun Neuvostoliiton korkeimman neuvoston jäsen. Kommunistisesta puolueesta hän erosi vuonna 1990.

Kallas opiskeli 70-luvun alussa taloustieteitä Tarton yliopistossa. Myöhemmin hän toimi säästöpankin johtajana

ja kommunistipuolueen virolaisen pää-lehden Rahva Häälän varapäätoimittajana sekä ammattiyhdistysliikkeen johtajana.

Julkisuuteen ja Viron politiikkaan Kallas astui varsinaisesti 1980-luvun lopulla, jolloin hän kirjoitti Tiit Maden, Edgar Savisaaren ja Mikk Titman kanssa ns. IME-ohjelman eli suunnitelman Viron talouden itsenäistymiseksi. Se oli sen hetkessä Virossa lähes skandaali, mutta ennakoitiin suuria muutoksia, jotka sitten 90-luvun alussa tapahtui-

vat. IME-ohjelman pohjalta syntyi kan-sanrintama, joka johdatti Viron uudelleen itsenäisyyteen. Kallas oli mukana suunnittelemassa itsenäistyneen Viron talouslinjaa.

Minä tutustuin Kallakseen jo vuonna 1988. Turun Sanomat, jonka päätoimittaja olin, teki yhteistyötä tarttolaisen Edasi-lehden kanssa. Lehdestä tuli myöhemmin Postimees, joka on Viron suurin päivälehti ja suurimman mediatalon ydin. 1980-luvun lopulta alkaen vierailin kohtuullisen paljon Virossa 80-luvun lopulla ja tutustuin silloiseen nuoreen poliittikkopolveen.

Ensi ulkomaanmatka

Syksyllä 1988 pyysin Kallaksen Turun Sanomien seminaariin puhumaan. Teemanä oli Euroopan muutos. Mukana oli luennoitsijoita mm. Brysselistä ja Moskovasta. Se oli Kallaksen ensimmäinen ulkomainen esitelmämatka. Seminaariin osallistujat muistavat varmasti Kallaksen puheen viimeinen lauseen: Neuvostoliiton hajoaa.

Niin se tekikin, mutta silloin yleisö meni hiljaiseksi. Minä puheenjohtajana en saanut siitä irti kysymyksen kysymystä, en kommentin kommenttia. Mutta kun seminaarin jälkeen siirryttiin vastaanotolle, koko yleisö piiritti Kallaksen kysyen mitä oikein tarkoitti.

–Tarkoitin mitä sanoin, vastasi Kallas.

Kallas perusti 1990-luvulla uuden puolueen, Reformipuolueen. Se sai viime vuoden parlamenttivaaleissakin eniten ääniä, vaikka putosikin hallitusneuvotteluissa pois kuvioista. Reformipuolue on keskustaoikeistolainen markkinatalouspuolue. Sen puheenjohtajana on nyt Siim Kallaksen tytär Kaja Kallas. Siim Kallas oli myös ehdokkaana Viron presidentiksi, mutta ei selviytynyt monimutkaisessa vaalijärjestelmässä loppusuoralle.

Klubin tilaisuudessa oli läsnä monia, joiden kanssa Kallas on vuosien mittaan ollut tekemisissä Lasse Lehtisestä Heikki Talvitiehen.

Jarmo Virmavirta

Liberaali demokratia on vaarassa

Siim Kallaksen merkittävin viesti Klubi-illassa oli, että liberaali demokratia on uhan alla. Yhteistä eurooppalaista linjaa ei tunnu löytyvän, Eurooppa on menossa umpisolmuun, arvioi Siim Kallas. Klubiveli likko B. Voipio, joka on jo 1960-luvulta asti puhunut liberaalin demokratian puolesta, reagoi Kallaksen sanomaan oheisella omalla kolumnillaan.

Tunnustaudun liberaalin demokratian vankkumattomaksi kannattajaksi. Tällainen arvomaailma on hyvin eurooppalainen ilmiö, jota on seurattu brittikansanyhteisönkin maissa ja Yhdysvalloissa. Ketkähän ikäpolveni ihmisistä eivät olisi ihailleet John F. Kennedyä.

Manner-Euroopassa demokratia järkytti 1930-luvulla – Unkari, Puola, Baltian maat, Espanja, Italia ja Saksa kärjessä.

Ensimmäisen maailmansodan jäljiltä syntyneistä maista Suomi on ainoa, joka selvisi näistä myllerryksistä kutakuinkin kuivin jaloin. Voi tietenkin pohtia, miten presidentti Kekkonen ajoilta alkanut ”suomettuminen” antoi kolhuja puhtoiseen kilpeemme. Joillekin se oli reaali-politiikkaa.

Lähimenneisyyden iso vedenjakaja oli Neuvostoliiton poistuminen kartalta, joka vapautti itäisen Keski-Euroopan maat kommunismin ikeestä.

Nyt valitettavasti useassa maassa, mihin kuvattu liberaali demokratia ei ole oikein juurtunut, on alkanut esiintyä piirteitä, jotka ovat tuttuja 1930-luvulta.

Ehkä kaikkein julkein dokumentti on ai- van 1920-luvun alusta ns. Hilter-Drexler 25 kohdan ohjelma.

Katsokaa Unkarin ja Puolan touhuja. Saksan AfD (Alternativ für Deutschland), ruotsidemokraatit ja Viron EKRE vain esimerkkeinä mainitakseni. Ei perussuomalaistenkaan ohjelmat aivan immuuneja ole tuohon 25 kohdan ohjelmaan nähden.

Viron aiempi pääministeri Siim Kallas arvioi Suomalaisella Klubilla tätä Euroopan nykytilaa. Hänen viestinsä oli yksinkertainen: olkaa huolissanne liberaalin demokratian kestävydestä.

Asiat voivat Saksassa mennä umpisolmuun, kun sosialidemokraattisen puolueen kannatus vajoaa ja AfD vahvistuu erityisesti maan itäisissä osavaltioissa. Sosialistit jyrätyivät presidentti Macronin alla Ranskassa.

Eipä uutiset Britannastakaan ole kovin rohkaisevia. Saatamme joutua odottelemaan viisi vuotta USA:n palaamista liberaaliin päiväjärjestykseen.

likko B. Voipio

Suomi ja Viro; mikä meitä ulkopolitiikassa yhdistää, mikä erottaa

Teksti: Jaakko Savitsari, Kuvat: Ville Multanen

Klubilaisia Kristi Raikia kuulemassa.

Ulkopolitiikan illan vieraana 3.10. oli Viron ulkopoliittisen instituutin tuore johtaja tohtori Kristi Raik. Ennen siirtymistä nykyiseen tehtäväänsä tri Raik työskenteli useiden vuosien ajan tutkijana Ulkopoliittisessa instituutissa Helsingissä. Suomalaiset tuntevat tri Raikin televisiossa usein nähtynä kansainvälisen politiikan monet koudut tuntevana kommentaattorina.

Juhlasaliin kokoontunut satapäinen kuulijajoukko sai kuulla selkeäsanaista puhetta Suomen ja Viron suhteista ja lähialueisiimme liittyvistä teemoista, kuten Venäjästä, Natosta, Itämerestä ja Euroopan puolustuksesta. Seuraavassa tiivistettynä tohtori Raikin ajatuksia.

Mannerlaatat

Kansainvälisissä suhteissa eletään vaikeata aikaa. 1990-luku oli idealismin ja uudistusten toiveaikaa. Nyt trendi on pois sääntöpohjaisesta, yhteistyöhön perustuvasta järjestyksestä. Voimapolitiikka on tullut takaisin. Arvopohjat murenevät myös länsileirin sisällä ja atlanttinen yhteisö elää vaikeinta vaihetta sitten maailmansodan. Mannerlaatat ovat liik-

keellä. Erityisen hankala tämä kehitys on pienille maille kuten Viro ja Suomi, jotka elävät laatan reunalla. Itämeren alueen jännitteet ovat kuitenkin hallinnassa ja sotilaallisen yhteenoton todennäköisyys Venäjän toimista huolimatta on varsin vähäinen.

Suomi ja Viro ovat maantieteellisesti lähekkäin, mutta erot suhtautumisessa Venäjään ja esimerkiksi Euroopan puolustukseen ovat todellisia. Puhumme toistemme ohi. Uhka-arviomme vaikuttavat samankaltaisilta, mutta turvallisuusratkaisut eroavat. Suomi myötävaikuttanut Venäjän paluuseen Euroopan neuvostoon vaikka koko Baltia tätä vastusti. Toistuvasti länsi väsy vastakkainasetteluun Venäjän kanssa ja antaa periksi. Agressiot annetaan anteeksi ja jopa palkitaan. Tämä on väärä viesti Moskovan suuntaan. Pakotteista tulee pitää kiinni kunnes syyt niiden asettamiseen ovat poistuneet.

Venäjä

Venäjä on tyytymätön Euroopan turvallisuusjärjestykseen, jossa jokaisella maalla – myös pienillä – on oikeus vali-

ta turvallisuusratkaisunsa, liittoutua tai olla liittoutumatta. Tämä periaate on äärettömän tärkeä Virolle ja Suomelle. Venäjä haluaa etupiirijattelun mukaisesti toimia päittemme yli.

Euroopan tulee vahvistaa puolustuskykyään, mutta Virossa ollaan epäluuloisia Ranskan esiin nostaman maanosan strategisen autonomian suhteen. Niin kauan kuin EU ei kykene vastaamaan jäsenmaittensa turvallisuudesta emme voi puhua Euroopan puolustusautonomiasta. Tarvitsemme Yhdysvaltoja eikä meidän tule vaarantaa toimillamme amerikkalaisvoiman läsnäoloa Euroopassa.

Suomen ja Viron korkean poliittisen ja virkamiestason yhteyksiä tulisi lisätä yhteisymmärrystä edistämään. Tarvitsemme myös enemmän kontaktipintaa viiden pohjoismaan ja kolmen baltti-maan välille.

Teksti: Pertti Torstila

Kuvat: Elias Irola

Vas. Pertti Torstila luovuttaa Kristi Raikille kirjan kiitokseksi.

Suomen itsenäisyyden kriittiset hetket

”Taloudellinen ja henkinen itsenäisyys on valtiollisen itsenäisyyden edellytys”

Kulttuurikansa käy jatkuvaa keskustelua omasta menneisyydestään. Kansakunnan identiteetti perustuu oman historian tuntemukseen. Kulttuuriklubimme on kautta vuosikymmenten tehnyt lisäksi aloitteita kansallisen kulttuurin rikastuttamiseksi ja lujittamiseksi. Käännekohdian ja vaikuttajien uudelleenarviointi on jatkuvaa.

Viime vuosina on vietetty eri tavoin Suomen itsenäistymisen 100-vuotis-tapahtumia. Alkupisteenä oli maaliskuussa 1917 käynnistynyt irtautuminen Venäjältä ja luontevana päätöksenä 14.10.1920 solmittu Tarton rauhansopimus, joka lopetti sotatilan, vahvisti rajat, määritteli velat ja saatavat sekä järjesti muut käytännön kysymykset.

Entinen pääministeri J. K. Paasikivi oli Tarton rauhanvaltuuskunnan puheenjohtaja. Vuonna 2020 vietetään Paasikiven syntymän 150-vuotisjuhlavuotta. Hänen pitkä ja monivaiheinen elämäntyönsä avaa ikkunan Suomen kansainväliseen asemaan aina 1900-luvun alun sortovuosista 1950-luvun puolivälin YK-jäsenyyteen. Näkökulmana on pienten valtioiden liikkumatila, jonka rajat määrittäisi – ja määrää myös tänään – suurvaltojen ”veripunainen valtioetu”, kuten Paasikivi suomensi Staatsräsonin.

Ulkopolitiikan lisäksi tarkastellaan Suomen vaurastumista eli talouspolitiikkaa. Paasikivi osallistui kansakunnan rakentamiseen valtiovarainministerinä, valtiokonttorin johtajana, Kansallis-Osake-Pankin pääjohtajana ja lukuisten rahastojen, komiteoiden ja toimikuntien kautta. Valmistumassa on myös samoja näkökulmia valottava teos Risto Ryti -talousmiehenä.

Kolmas näkökulma kansakuntaan lähtee historiankirjoituksesta, olihan Paasikivi Historian Ystävien Liiton puheenjohtaja. Uusimpaan tieteelliseen tutkimukseen perustuva kriittinen vuoropuhelu on syvällisen keskustelun perusta. Perinnetyö ei ole oikeassa olemisen saarnaamista.

Klubi voisi olla Helsingin Paasikivi-Seuran kanssa yhteistyössä nettiin rakenteilla olevan Paasikivi-portaalin rakentamisessa. Paasikivi sopisi vallan mainiosti Mannerheimin, Sibeliuksen, Ylpön ja Svinhufvudin – ja myös Tannerin – rinnalle.

Kirjoitin ylioppilasaineeni Kuopion lyseossa 1968 Paasikiven sitaatista, joka sopisi juhlavuoden – kuten myös Klubimme – teemaksi: ”Taloudellinen ja henkinen itsenäisyys on valtiollisen itsenäisyyden edellytys.”

Verenpunainen vallankumouksen aave

Arvioin valtiollisten juhlavuosien arvopohjaa uudessa kirjassani 14 askelta Suomen itsenäisyyteen (Edita). Valtiollinen vapaus ja itsenäisyys on tärkein. Oikeusvaltio tarkoittaa vallankäytön lakisidonnaisuutta, vallanjaon tasapainoa, ihmis- ja perusoikeuksia sekä järjestelmän toimivuutta. Ei ole vapautta ilman kansanvaltaa eikä kansanvaltaa ilman vapaita vaaleja ja kansanvaltaisia puolueita.

Nämä perusarvot eivät toteudu ilman kansalaisyhteiskunnan sosiaalista pääomaa. Oikeusvaltion toteutuminen tarvitsee oikeuskulttuurin ja sananvapauden. Klubin kaltaiset vapaat keskustelufoorumit ovat kansalaisyhteiskunnan kova ydin.

Perusvinoutuma valtiollisten muistovuosien vietossa on ollut Suomen kansallisen kertomuksen eli narratiivin suuri musta aukko. Sitä voisi Paasikiveä mukaillen kutsua verenpunaiseksi vallankumouksen aaveeksi.

Hallitusmuodon 100-vuotisjuhlaseminaarissa 13.9.2019 yksikään puhuja ei viitannut – ei edes rivien välissä – vuosien 1917–1918 katastrofiin. Tuol-

loin maan suurin puolue, jonka vaatimuksesta kaikki valta Suomessa oli keskitetty eduskunnalle – teki aseellisen vallankumouksen kaataen saman eduskunnan, kansanvallan, oikeusvaltion ja sananvapauden.

Seminaarissa annettiin kuva yhtenäisesti jatkuneesta perustuslakien jatkuvuudesta. Suomalaisen oikeusvaltion nähtiin sopeutuneen hienosti aikaan ja täydentyneen kansainvälisten ihmis- ja perusoikeuksien sekä nyt jo ilmastonmuutoksen uusilla vaatimuksilla.

Vallankumous on tabu, jonka yli hypätään. ”Sisällissota alkoi” on yleisin poliittisesti korrekti nimitys, jolla sivuutetaan ikävä tapahtuma.

Eduskunnan varapuhemies Tuula Haatainen nosti seminaarissa esiin Linnan Täällä Pohjantähden alla -romaanin henkilöahmon: kansanvaltaista työväenliikettä edustaneen Janne Kivivuoren. Hän joutui 1930-luvulla pakenemaan valtuuston ikkunasta ja piileskelemään perunakuopassa oikeistoradikaaleja.

Perunakuopista varoitannut Haatainen jätti mainitsematta, että sama Kivivuori vastusti ankarasti lankonsa Akseli Koskelan aseeseen tarttumista vuonna 1918.

Suomen valtiollisen itsenäisyyden satavuotisjuhlajumalanpalveluksessa 6.12. 2017 arkipäivä Kari Mäkinen kertoi saarnassaan Jeesukselle Suomen sadan vuoden kehityksestä:

”On rakennettu määrätietoisesti demokratiaa ja kansalaisyhteiskuntaa. Julkinen valta on läpinäkyvää, yhdenvertainen kohtelu on lähtökohta, osuus hyvästä elämästä, toimeentulosta ja koulutuksesta halutaan turvata kaikille. Siinä, hyvä Jeesus, on yritetty seurata sinun opetustasi elämästä, vaikka sitä ei aina ole osattu niin sanoa. On saatettu sanoa vain niin kuin Akseli Koskela Täällä Pohjantähden alla romaanissa: Silmieni tasolta katselen kaikkia.”

Kuten Linna aivan oikein kuvaa, lähti Akseli Koskela veljiensä kanssa hyökkäyssotaan kohti Vaasaa, jonne Suomen laillinen hallitus oli paennut. Tavoite oli osua porvareita silmien väliin. Onnistuessaan punaiset olisivat epäilemättä van-

Martti Häikiö.

ginneet senaattorit. Ehkä Akseli toimeen tarttujana olisi saanut kunnian pidättää pääministeri Svinhufvudin, Suomen oikeusvaltion puolustajan ja itsenäisyyden toteuttajan.

Pidätysmääräys oli annettu kaikista senaattoreista ja eduskunnan porvarillisista puhemiehistä. Punaiset murhasivat heti kapinan aluksi laki- ja lehtimies, kansanedustaja Antti Mikkolan. Oli historian ihme, ettei yhtään senaattoria saatu kiinni eikä hengiltä.

Kapinasta, Suomen historian suurimmasta tragediasta vaikeneminen ylläpitää luuloa, että sivistys, edistys ja vauraus, tasa-arvo ovat tuon kapinan – työväenliikkeen väkivallan – ansiota. Ne

ovat toteutuneet kapinasta huolimatta, ei niiden ansiosta. Vuosikymmenten, jopa vuosisatojen sivistysliike on suomalaisen yhteiskunnan perusarvojen takana.

Talvisodan yksimielisyys

Katsottaessa nyt jo yli sadan vuoden itsenäisyyden taipaleeseen, herää kysymys, milloin Suomen itsenäisyys oli kaikkein uhanalaisin. Mielestäni se oli sitä talvisodan alussa joulukuussa 1939 ja sodan lopussa maaliskuun alussa 1940.

Neuvostoliitto koetti valloittaa Suomen ja kumota sen yhteiskuntajärjestyksen. Stalin asetti joulukuun alussa vuoden 1918 epäonnistuneen vallankumouksen jälkeen Neuvostoliittoon siir-

tyneen suomalaisen kommunistin Otto Ville Kuusisen nukkehallituksen. Sen tehtävä oli houkuttaa Suomen työväestö jatkamaan epäonnistunutta kapinaa.

Miksi Akseli Koskela ei tarttunut Kuusisen tarjoukseen? Miksi hänen pojastaan Vilho Koskelasta tuli suorastaan suomalaisen sotilasjohtamisen esikuva – Linnan jo ennen Pohjantähteä kirjoittamassa Tuntemattomassa sotilaassa?

Etukäteen ei ollut mitään varmuutta siitä, olisiko Suomen kansa yhtenäinen. Kansaa oli kuitenkin täysin yksimielinen hyökkäykseen valmistautumisessa ja sen torjumisessa.

Mihin yksimielisyys perustui? Siihen ei ole helppoa vastausta. Vakioselitys on punamultahallitus 1937 ja sitä täydentäen Tannerin sosiaalidemokraattinen vähemmistöhallitus kymmenen vuotta aiemmin. Ne ovat tärkeitä kansallisen eheytyksen merkkipaaluja, mutta tuskin selittävät tavallisten ihmisten päätävällisyyttä puolustaa maataan.

Pidän poliittisen eheytyksen tärkeimpänä tekijänä kunnallispolitiikkaa. Yleinen vaurastuminen, koulutukseen pääsy ja tasa-arvon kehitys ovat varmasti myös hyviä selityksiä. Ehkä pohjalla vaikutti oikeusvaltio, joka oli ollut jo vuosisatoja tavallisen ihmisen turva mielivaltaista hallintoa vastaan.

Stalinin puhdistukset Neuvostoliitossa olivat saaneet ääriivasemmiston näke-

mään verenpunaisen vallankumouksen aaveen todelliset kasvot.

Torjuntavoitot ja ulkomainen apu

Toinen todella kohtalokas hetki oli sodan lopussa. Suomi taisteli aluksi täysin yksin. Joulukuun torjuntavoiton merki-tystä ei voi yliarvioida.

Sitten sodan luonne muuttui joulun maissa. Ranska ja Englanti kiinnostuivat Suomen taistelun käyttämisestä Saksan vastaiseen sotaansa. Maaliskuun alussa Ranskan ja Englannin julkinen avuntarjous Suomelle sai Stalinin pysäyttämään suurhyökkäyksensä, joka oli murtamassa Suomen puolustuslinjat. Paikallisesta rajansiirrosta uhkasi kehittyä suurpoliittinen konfliktti. Sodan jatkuminen muutamankin viikon ajan olisi voinut johtaa kohtalokkaisiin läpimurtoihin rintamalla ja Suomen miehitykseen.

Pitäisi siis puhua kahdesta talvisodasta. Ensin kolme viikkoa yksin, mutta sitten osana suurvaltojen vastakkainasette-lua. Suurvalta uskoo lopulta vain toista suurvaltaa.

Toinen tärkeä torjuntavoitto oli Neuvostoliiton suurhyökkäyksen pysäyttäminen kesällä 1944. Ilman Saksan liittäytymistä aseellista tukea Suomen tilanne olisi ollut huomattavasti vaikeampi, jopa kohtalokas.

Kolmas kriittinen hetki oli Suomen pyrkimys erillisrauhaan elo–syyskuussa

1944. Joutuminen Saksan kostotoimien kohteeksi oli suuri riski, sillä Saksalla oli lähes neljännesmiljoona miestä Suomessa sekä vahvat ilma- ja merivoimat Virossa. Samaan aikaan elokuun alussa Neuvostoliitto oli lähellä saada läpimurron Ilomantsissa. Kirjoitan tästä vaiheesta tekeillä olevassa pääministeri Antti Hackzellin elämäkerrassa.

Ei pidä vähätellä myöskään Suomen ulkopoliittikan taitoa kylmän sodan paineissa. Itä-Euroopan joutuminen Stalinin ja Neuvostoliiton sotilassaappaan alle loi vuosikymmeniksi suurpoliittisen jännitteen, jossa luoviminen vaati Suomelta suurta valtiotaitoa.

Se, että Suomi onnistui pysymään läntisen Euroopan talouskehityksen mukana, jopa solmimaan talouskehitykselle välttämättömät EFTA- ja EEC-sopimukset ja lopulta liittymään Euroopan unioniin, on ennen kaikkea ulkopoliittikan ansiota.

Mutta ulkopoliittikka ei menesty, jos sen takana ei ole vahvaa taloudellista ja henkistä itsenäisyyttä. Sen vuoksi Suomen menestystarinan selittämisessä talouskehityksellä ja sivistystason nousulla, niin koulutuksella, tieteellä kuin kansalaiskeskustelulla on ratkaisevan tärkeä sija.

Teksti: Martti Häikiö
Kuvat: Elias Irola

Martti Häikiö, oik., ja Matti Viljanen Häikiön kirjan julkistamistilaisuudessa 5.9.2019.

ASUJEN- JA ASUSTEIDEN PESULA
YLI 40 V. KOKEMUKSELLA

ASIAANTUNTIJA - OSAAJA

AUTOLLE ASIAKASPAIKKA PIHASSA
**SUOMALAISEN KLUBIN
JASENILLE 20 % ALENNUS**

**EDUSTA MAINITTAVA
PESUJA JÄTETTÄESSÄ**

Pohjoisesplanadi 37 sisäpiha
www.pyykkipoika.fi
P. 09 47800170

POINTCOOL - SERVICE OY

Suurkeittiölaiteiden ja
kylmäkalusteiden huolto
pääkaupunkiseudulla

Pointcool - Service Oy
Konetie 1
04300 Tuusula
Fax 09-8387 4220

Arvo Kokkonen Oy
Kuussillantie 16
01230 Vantaa

MYYMÄLÄMME AVOINNA

to-pe : 11.00 - 18.00

Puh. (09) 2786070
info@arvokokkonen.fi
www.arvokokkonen.fi

MEREN HERKKUJA, OIKKA HYVÄ!

Uusi Suomi 100 vuotta

Veikko Löyttyniemen, neljäs vasemmalta, läksiäiset lehtitalon toimituksessa.

Loppusyksyllä 1918 Helsingin Suomalaisen Klubin pöydissä keskusteltiin uuden, suomalaisia yhdistävän sanomalehden Uuden Suomen perustamisesta. Nuorsuomalaisille Uusi Suometar oli kirosana. Uuden lehden, Uuden Suomen toivottiin yhdistävän varsinkin monar-kiakeskustelun hajottamat erimieliset porvarit "suomalaisten puolueiden ko-koomukseksi". Uuden Suomen ensimmäinen numero ilmestyi jo 1.1.1919. Uusi Suometar ja itsenäisyysmiesten Uusi Päivä lakkautettiin ja sen korvasi Iltalehti.

Suomalainen Klubi oli ollut myös lakkautettujen lehtien henkinen koti.

Uuden Suometaren perustajat olivat Snellmanin johtamia jungfennoja Yrjö Koskinen, Antti Almberg ja Viktor Löfgren (Lounasmaa). He olivat myös Suomalaisen Klubin perustajia, Antti Almberg yksi Klubin pitkäaikaisimmista puheenjohtajista.

Myös Suomen itsenäisyyttä ajanut Uusi Päivä syntyi Klubilla 1917. Taustalla oli-vat samat henkilöt, jotka löytyvät akti-visteina monista hankkeista, mm. Eino Suolahti, Eino Railo, Kaarlo Koskimies, Mauri Honkajuri, S. J. Pentti, Heikki Ri-tavuori, V.A. Koskenniemi ja Eino Leino.

Itsenäistymisen toteuduttua molemmat lehdet lakkautettiin vuoden vaih-

teessa 1919 ja ylijääneet varat säätiöitiin lehden nimeä kantavaan rahastoon. Säätiöt toimivat edelleen. Ne olivat pitkään Uuden Suomen suurimpia osakkeenomistajia.

Sisällöllisesti Uusi Suomi lupasi olla laaja-alainen, luotettava, porvarillinen uutissanomalehti. Vuosisadan varhaisina vuosikymmeninä lehden laadukkuutta ja poliittista uskottavuutta osoitettiin vahvoilla kirjoittajilla.

Uudessa Suomessa heitä oli runsaasti. Toimituksen johdossa olivat päätoimit-taja A.H. Virkkusen tukena, ja samalla melkeinpä valvojina, Rafael Erich, Ernst Nevanlinna ja E. N. Setälä. Voimakas-tahtoisten kirjoittajien joukkoon liittyi myös V. A. Koskenniemi, pakinoitsija Olli (Väinö Nuorteva), Arvi Kivimaa, Uuno Hirvonen ja Olavi Paavolainen ja J. K. Paasikivikin ajoittain.

Uuden Päivän seuraajaksi perustettu Iltalehti profiloitui myös tunnettujen kirjoittajien ja avustajien avulla. Nii-hin kuuluivat mm. Alvar Aalto, Uuno Klami ja Aaro Hellaakoski. Sen levikki putosi kuitenkin pian vaatimattomalle tasolle. Iltalehti myytiin tappiollisena 1930 Lapuan liikkeen ja IKL:n äänenkannattajaksi.

Uusi Suomi aloitti uudistumalla

Kilpailu lukijoista oli ankaraa. Uusi Suomi onkin ollut kautta historiansa hyvin nykyaikainen ja uudistushakuinen sanomalehti Päivälehti Helsingin Sanomiin verrattuna. Fraktuurasta luovuttiin ja käytettiin kevyempiä kirjaimia, etusivu

Lehden toimitalo Mannerheimintielle.

varattiin pääuutisille ja niitä elävöitettiin kuvilla. Lehden taitto korosti uutisia. Viikonloppuisin ilmestyi korkeatasoinen viikkoliite.

Kilpailija pysyi pitkään vanhahtavassa kirjaintyyppissä, etusivua ei ollut, uutisia oli tipoittain ilmoitusten välissä ja viikkoliite ilmestyi lähes vuosikymmentä myöhemmin. Uuden Suomen vahva kilpailukeino oli myös kymmenien ulkomaankirjeenvaihtajien verkosto aina Konstantinopolia, Kiinaa ja Moskovaa myöten.

Kahdesti päätoimittajaksi valittu Ernst Nevanlinna työpöytänsä takana.

Uuden Suomen lukijakunta kasvoikin lehtien yhdistämisen seurauksena ja levikkiluvut olivat lähellä toisiaan aina 1940-luvulle saakka. Vasta sotavuosien tiukka sääntely, jota HS ei yhtä tarkasti noudattanut, ratkaisi kilvan sen eduksi.

Uuden Suomen sisällön uudistaminen on toistunut sen jälkeen säännöllisin väliajoin. Uudistukset ovatkin parantaneet kilpailukykyä aina hetkeksi, mutta kertaakaan ei Helsingin Sanomien ylivoimaa vakavasti pystytty uhkaamaan. Levikkikilpailussa se ohitti jo Uuden Suometaren ajankin. Uudistusten ansiosta US:n levikki nousi 1930-luvun päätyessä 75 000 kappaleeseen, mutta kilpailija kasvatti levikkiä aina vähintään saman verran. Parhaimmillaan US:n tilaajamäärä lähenteli 100 000, mutta HS:n levikki oli silloin jo yli 250 000 kappaletta.

Vuosisadan lehtiudistus

Viimeinen suuri ponnistus levikin tuntuvaan kasvattamiseen tehtiin 1980-luvulla, jolloin Uusi Suomi oli konkurs-sin partaalla. Silloin päätettiin laajentaa omistajakuntaa tarjoamalla Pohjolan, Tukon ja KOP:n hallussa olleita osakkeita kriisikokoukseen kutsutuille kymmenille suomalaisille elinkeinoelämän yrityksille. Omistus hajautettiin ja uudet

osakkaat sitoutuivat myös mainostamaan lehdessä. Sen toivottiin vakautta-van lehden taloutta.

Jaakko Lassilan johdolla tehtyjen päätösten tuloksena saatiin varat uuden toimitustalon ja painokoneen hankintaan. Tehtiin vuosisadan lehtiudistus: lehti muutettiin eurokokoon, joka oli totuttua pienempi, mutta erosi kuitenkin selvästi köyhäilyksi tulkituista ns. tabloid-lehdistä. Saatiin Suomessa ainutlaatuinen mahdollisuus painaa sanomalehteen korkealuokkaisia värikuvia. Lehden sisältö ja ulkoasu uudistettiin tavoitteena mm. nuorempien sukupolvien lukijoiden määrän lisääminen. Sunnuntainumerosta tehtiin lukupaketti, jonka etusivu ja sisältökin yhdisti uutiset ja viikkolehden aineiston. Mm. Juha Nummisen monen sivun mittaiset reportaasit toivat uusia lukijoita.

Naislukijoita perinteisesti miehinen lehti tavoitteli Uuden Suometaren nimeä kantavalla osastolla. Siinä käsiteltiin uudella tavalla ruokaa ja arvosteltiin ravintoloita, viiniä ja pisteytettiin niiden laatua, sisustamista, pukeutumista ja muotia, terveyttä, musiikkia ja kulttuuria. Kirjoittajat olivat alansa parhaita asiantuntijoita. Uuden Suomen lukijasuhteita hoidettiin myös vuosittain järjestettävällä korkeatasoisella ilmaiskonsertilla ja lukijalahjoilla, joista Etusivun Uutiset -kirjat sekä Anna-Maija Tantun ja Eero Mäkelän keittokirjat olivat aikanaan ensimmäisiä lajissaan.

Lukijoita saatiinkin lisää, mutta silti jäätin kauas HS:n määrästä. Suurempi ongelma oli ilmoitusten määrän vähyys, sillä vähitellen niiden lukuarvo oli kasvanut erittäin suureksi. Asunto-, auto- ja kulutustavarailmoitukset eivät merkinneet vain tärkeää tuloa, vaan myös suurta informaatioarvoa.

Lukijankunnan lisäämiseen tähdättiin myös perustamalla Uuden Suomelle ilta-päiväpainos, Iltalehti. Ajatuksena

tehdä irtonumeromyyntiin iltapäivä-lehti, jonka sisällöstä merkittävä osa olisi Uuden Suomen materiaalia tuoreistettuna yön aikana tullevilla uutisilla. Lehdillä oli yhteinen päätoimittaja. Kovin pitkään tämä ajatus ei kestänyt journalistien ja markkinoiden kunnianhimoa. Iltalehti kasvatti Uuden Suomen tappiota ja sen myynnin lisääminen vaatii yhä perusteellisempaa erottautumista Uuden Suomen sisällöstä.

Sinänsä Iltalehden perustaminen toimituksellisen yhteistyön pohjalle oli jälleen yksi lehdistön varhainen "innovatio", jonka jälkiä on sittemmin näkyntä eri lehtien toimitustyön yhdistämisenä.

Kipeä suhde Kokoomukseen

Uuden sanomalehden tavoitteena oli 1920-luvun porvarillisen liikkeen yhdistäminen Kansalliseksi Kokoomukseksi. Alun perin Uuden Suomettaren ympärille syntynyt piiri oli perustanut puolueen, mutta pian suhde kipunoi pahasti. Lehden kannanotot eivät aina vastanneet puolueen johdon näkemyksiä.

Kipeä suhde Kokoomukseen onkin sävyttänyt Uuden Suomen toimittamista koko sen historian ajan. Nuor- ja vanhasuomalaisen ryhmäkuntaisuus johti toistuvasti päätoimittajien erottamisiin. Kun samat henkilöt vaikuttivat puolueessa ja lehdessä, riitely oli äänekkästä ja henkilösuhteet katkeilivat. Vain Lauri Aho ja Johannes Koroma selvisivät yli vuosikymmenen mittaisesta päätoimittajan urastaan erottamattomina.

Kokoomuksen (pää)äänenkannattajuus merkitsi lehdelle valtioneutua ja varmasti jossain määrin tilaajakin, mutta samalla se karkotti toisia lukijoita. Jyrki Vesikansan kirjoittamassa US:n historiassa todetaan, että "porvari ei marssi eikä maksa". Vapaakappaleille oli aina otettavia, tilausmaksua oli vaikeampi saada.

Suhde puolueeseen vaikeutti myös lehden pitkäjänteistä kehittämistä. Linjan etsiminen ja päätoimittajien erottamiset katkaisivat monen korkeatasoisen jour-

nalistin ja suuresti arvostetun kulttuuritoimittajan uran Uudessa Suomessa. Usein heidät kaappasi Eljas tai Aatos Erkko. Heistä voi mainita vaikkapa Toini Havun ja Pekka Tarkan.

Uudet omistajat lehtiyhtiölle

Tämän suhteen kivuliaisuus toistui vielä 1976. Kun lehden omistus oli saatu laajemmalle pohjalle, tavoitteena oli yleisporvarillisen lehden asema sekä lukijakunnan monipuolistaminen. Poliittisen linjan muutoksen uskottavuus vaati sekä päätoimittajan vaihtamista että irtautumista Kokoomuksen äänenkannattajan asemasta. Eroa yritettiin kyllä pehmentää määrittelemällä lehden linja puolueen arvoja toistaen.

Uusien omistajien toinen perustemuutokselle oli idänkauppa ja suomettumisen. Uudessa Suomessa oli julkaistu Neuvostoliittoa jyrkästi arvostelevia kirjoituksia, joiden pelättiin vaikeuttavan kaupallisten suhteiden hoitoa itänaapurin.

Kun kävin tästä päätöksestä kertomassa puheenjohtaja Harri Holkerille, hän pahoitti siitä mielensä. Holkeri oli tietoinen omistuspohjan muuttamisesta ja toimituksen johdon vaihtamisesta, mutta ei osannut aavistaa irtautumispäätöstä. Hän loukkaantui syvästi, koska hyvin ymmärsi siihen sisältyvän viitteen Kokoomuksen ulkopoliittisista rasitteista. Hän ilmaisi pettymyksensä lehden irtautumisesta juuri silloin, kun se oli saamassa puolueellekin sopivan omistuspohjan ja sisältölinjan. Samalla Kokoomus oli vapautumassa hallitukseen pääsyä vaikeuttavasta lehden poliittisesta taakasta.

Lehden joirtaannuttua puolueesta US jatkoi perinteitä ja alkoi 1983 julkaista keskusteluja otsikolla Suomalainen Klubi. Keskustelun vakiovieraat olivat valtioneuvos Harri Holkeri, ministeri Max Jakobsson, Jaakko Iloniemi ja johtaja Matti Korhonen. Joskus niihin osallistuivat myös Casimir Ehrnrooth, Paavo Haavikko, Raimo Ilaskivi, Kari

Kairamo, Matti Pekkanen, Pirkko Työläjärvi ja Paavo Väyrynen. Puhetta johti päätoimittaja Johannes Koroma.

Keskusteluissa käsiteltiin Suomen ja Euroopan tulevaisuutta, aikakauden murrosta, yhteiskunnan vakautta, ja myös esim. sukupolvien välistä eroa, vähitellen myös hyvinvointivaltion kriisistä, suunnitelmatalouden vararikosta, idän ja lännen kilpailusta. Muutoksen tuuli puhalsi läpi Euroopan ja se ilmenee mm. teknologian kehityksessä. Uskallettiin pohtia jopa Suomen liittymistä EU:n täysjäseneksi.

Suhteen asiallinen katkaiseminen tuskin enää tässä vaiheessa vaikutti ratkaisevasti Uuden Suomen tulevaan kohtaloon. Osa valtiotuesta menetettiin, mutta kiinnostus yleisporvarillista lehteä kohtaan kasvoi. Kirjoittajakuntaan saatiin monipuolisuutta, mutta sanomalehdistön rakennemuutos oli jo käynnistymässä. Kaikki muutkin lehdet joutuivat säästämään ja muuttivat formaattiaan, kevensivät ja lisäsivät uusille lukijoille tarkoitettua sisältöä.

Uuden Suomen kohtaloa ratkaisi lehdistotalouden armottomat lait. Valtakunnallisen lehden painatus- ja jakelukustannukset edellyttävät mittavia ilmoitustuloja, joita Uusi Suomi ei onnistunut saamaan. Lehti oli tuottanut suuret tappiot vuosikymmenien aikana ja vain Kauppa-lehden hyvä tulos piti sitä lopulta tasapainossa. Seuraava lama tappoi lehden lopullisesti, vaikka niin omistajien kuin toimituksen ja kenties lukijoidenkin keskuudessa uskottiin, että sen siirtäminen Aamulehti-yhtymään olisi taannut lehdelle vielä uuden tulevaisuuden.

Uuden Suomen lopettamista käsiteltiin myös Suomalaisen Klubin kokouksessa 1991. Vastoin tapojaan klubi otti kantaa päätökseen ja huomautti, että lehden lakkauttaminen olisi kohtalokas isku moniarvoiselle ja kansanvaltaiselle yhteiskunnalle sekä kaventaisi suomalaisten sananvapautta.

Teksti: Johannes Koroma
Kuvat: Uuden Suomen kuva-arkisto

Bodega
CATENA ZAPATA

erä Alkon
Rajoitettu joulukuussa!
tilausvalikoimaan

**Adrianna Vineyard
River Stones Malbec 2016**

**Robert Parker
100p.**

Kokeile myös muita
Catena-viinejä Alkossa:

Cabernet Sauvignon 2015
438717 | 15,98€/75cl

Malbec 2015
906487 | 18,72€/75cl

Tilaa Alkon verkkokaupasta tai tarkista P\PIOIVDDWDYXXVDONRÄ

ZZZYLQNNLODVLLQÄ

**Helsingin
Suomalaisen Klubin kuoron
PERINTEINEN
JOULUKONSERTTI**

Vanha kirkko
sunnuntai 15.12.2019 klo 16:00
Kuoroa johtaa Henrik Lamberg

Ohjelmat 25 € ennakkoon
osoitteesta: www.klubinkuoro.fi

Tervetuloa!

**HELSINGIN SUOMALAISEN
KLUBIN KUORO**

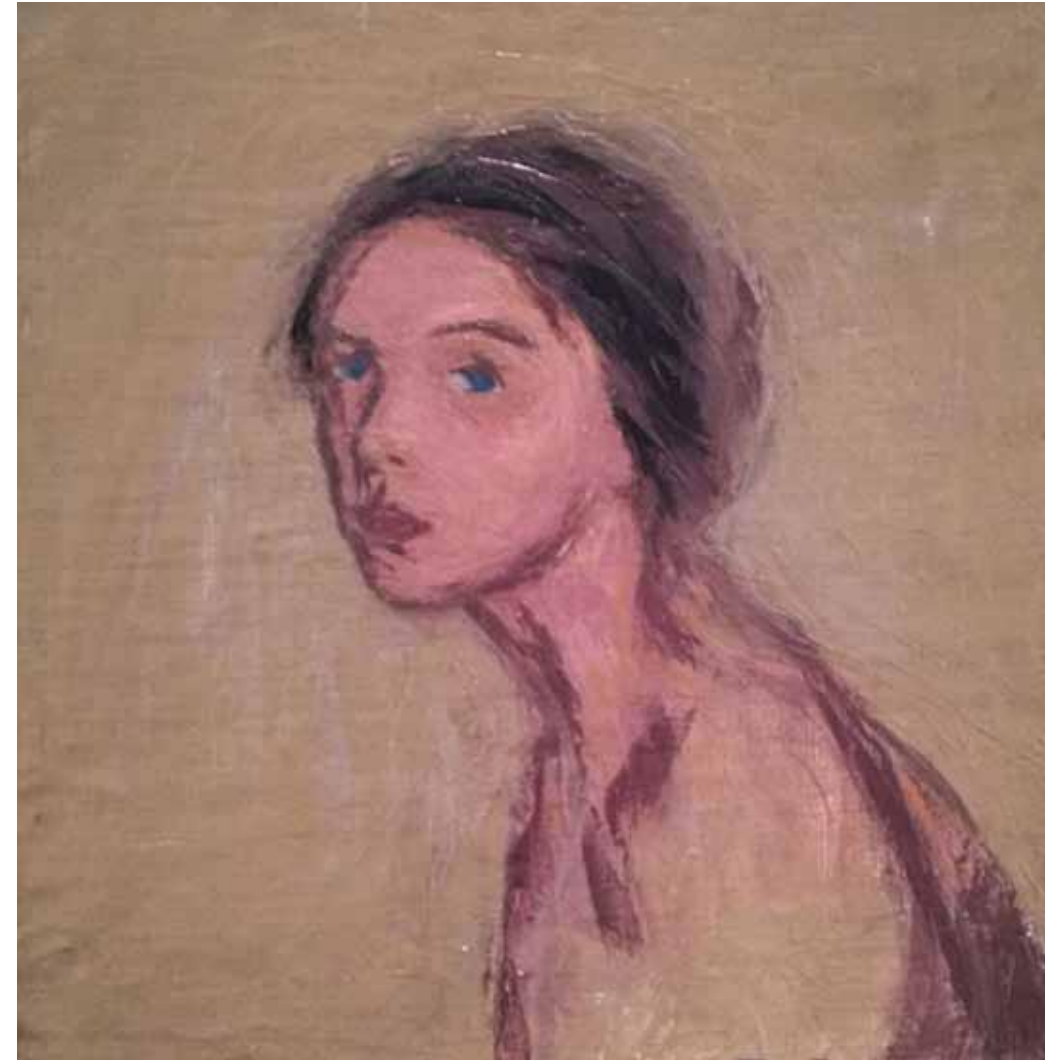
Ihminen on olento, joka pystyy vaikka mihin, haluaa kaikenlaista ja tekee loppujen lopuksi paljon vähemmän kuin voisi. Itse kullakin meistä on toiveita, haaveita ja ideoita. Niin pitääkin. Ne ovat sitä polttoainetta, jolla jaksamme eteenpäin. Mutta kovin helposti ne jäävät odottamaan seuraavaa lomaa, palkankorotusta, lasten kasvamista, koulun päättymistä, hiljaisempaa hetkeä töissä, parempaa säätä, uutta ihmissuhdetta, laihtumista, projektin valmistumista, jotain mystistä jollain tavalla sopivampaa ajankohtaa sitten kun täyttää 90 ja on aikaa ja rahaa. Peilistäkin katsoo se vasta par-haassa iässä oleva ihminen, jolta monta tekoa on jo jäänyt suunnitelmiksi. Kyse ei ole siitä, että pitäisi valloittaa Matterhornin huippu ja uida sitten delfiinien kanssa. Vähempikin riittää, kunhan se hiljentää sisimmästä äänen, joka hokee ”sitä ja sitä pitäis joskus vielä tehdä”. Sillä se joskus ei tule koskaan. Hanki vaikkapa puutarhapalsta tai kokeile pilatesta. Liity sunnuntaimaalareihin. Rakenna kajakki, perusta yritys, bändi tai järjestö. Tai, jos sitä todella tuntuu, valloita se Matterhorn ja ui sitten – vaikka alasti, jos se tunnelmaa lisää – delfiiniparvessa. Ihmiselämiä on varmuudella vain yksi ja se on meidän osaltamme käynnissä juuri nyt. Elä se. Älä arkaile.

Kaiken voi korvata. Paitsi elämän.

Pohjola Vakuutus

pohjolavakuutus.fi

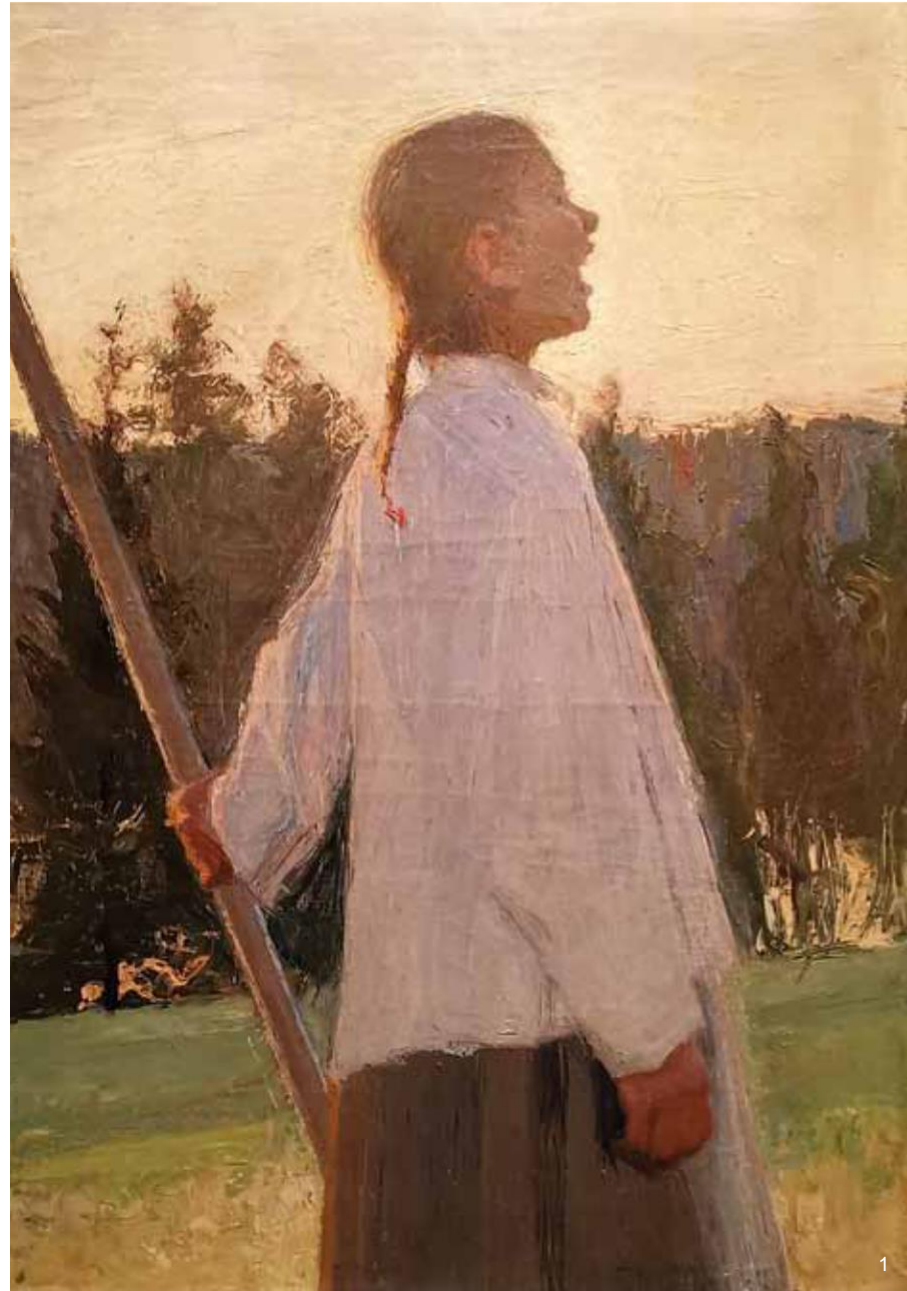
Tyttö (Omakuva) 1908

Minä maalaan kuin jumala...

Ellen Thesleff Helsingin taidemuseo HAM:ssa 26.4.2019 – 26.1. 2020

Klubiveljien ja aveceiden joukko kävi 27.8. tutustumassa Ellen Thesleffin (1869– 1954) 150-vuotis juhlanäyttelyyn. Näyttely on hieno ja antaa hyvän kokonaiskuvan Thesleffin taiteesta. Samalla se herättää kysymyksiä ja ristiriitaisia ajatuksia. It-setunnon puute ei todellakaan vaivannut Thesleffiä. Hän tunsu itsensä maalaustaitteen suurten mestareiden, kuten Leonardo ja Cezanne, veroiseksi.

”Olen ymmärtänyt jotain, mitä kukaan ei ole ennen minua”.

Nuori nainen heinäharava kädessään huutaa kaukaisuuteen. Maalauksen sommittelu on pelkistettyä ja siveltimenvedot rohkeita. Hehkuva taivas irtautuu realistisesta kuvauksesta. Taivaan valo, joka heijastuu myös tytön hiuksiin, luo teokseen vahvan tunnelatauksen. Ellen teki tämän mestarillisen Kaiku-maalauksensa 22-vuotiaana vuonna 1891.

Hän oli jo sitä ennen imenyt itseensä siemenen modernin maalaustaitteen uusimmasta virtauksesta, symbolismista. Toinen Thesleffin nuoruusajan symbolistinen merkkiteos on hänen sisarestaan maalaamansa Thyra Elisabeth, 1892.

Samaan aikaan, kun Ellen Thesleff eli modernismin keula-aalossa, maan johtava taiteilija-eliitti Axel Gallenin joh-

Kuva 1. Kaiku 1891
 Kuva 2. Lehtimaja 1908
 Kuva 3. Maisema Apenniineilta 1909
 Kuva 4. Ihmisiä luonnossa 1911

Kuva 5. Kuutamo 1934
 Kuva 6. Ikaros 1940-luvun loppu

dolla pysytteli vielä tiukasti realismissa. Tästä esimerkkinä on Gallenin ikoninen Aino-triptyykinä vuodelta 1891. Thesleff kuului niiden naistaiteilijoiden (mm. Fanny Churberg ja Helene Schjerfbeck) joukkoon, jotka olivat tuomassa modernismia Suomeen.

Ellen opiskelee ja työskentelee vuosia Euroopan taidekeskuksissa, mm. Pariisissa ja Firenzessä. Hän on kiinnostunut uusista tuulista. Vuosisadan vaihteen jälkeen Ellen löytää ekspressionismin. Hänen värimaailmansa muuttuu. Hän pitää puhtaita spektrin väreissä ja niiden valkoisella taitetuissa pastellisävyyssä. Thesleff elää nyt vahvinta luomiskauttaan, jota jatkuu 1910-luvun loppuun. Esimerkkejä tämän kauden

hienoista teoksista ovat Lehtimaja, 1908, Cezanne-vaikutteinen Maisema Apenniineilta, 1909 ja Ihmisiä luonnossa, 1911. Hän osoittaa monipuolisuutensa taiteilijana tekemällä myös voimakkaita ja syvällisiä naismuotokuvia, kuten Tyttö (Omakuva), 1908.

Italian Firenzestä tulee uusien taidevirtausten kuuma keskuspaikka ja Thesleff suuntaa sinne. Hän tutustuu Firenzessä englantilaiseen teatterimieheen Edward Gordon Graigiin. He tekevät yhteistyötä ja Graigista kasvaa Ellenin Suuri Rakkaus.

Sitten Thesleffin elämässä tapahtuu jotain hyvin murheellista. Hänen hehkuva värimaailmansa vaihtuu likaisen tunkkaiseksi ja jänteävät muodot hajoavat.

Mitä tapahtui? Tiedetään, että Ellen koki raskaana Suomen sisällissodan ja äidin kuoleman v. 1919. Voimme arvailla, että pahinta oli lopulta se, ettei Ellen saanut Graigiltä samanlaista vastarakkautta, jota itse koki.

Loppukaudellaan 1930-luvulta alkaen Thesleff etsii taas tietä uuteen ilmaisuun. Värit kirkastuvat ja hän kulkee kohti abstraktia maalaustapaa. Hän teki tätä matkaa kuolemaansa v. 1954 saakka, mutta en usko hänen koskaan päässeensä perille.

Teksti ja kuvat: Antti Virkkunen

Ilmastonmuutos politiikan keskiössä

Miten Suomi kärkimaaksi ilmastoratkaisujen tuottajana?

Ilmastonmuutoksen haasteita on ratkottu jo pitkään, mutta nyt se on noussut politiikan keskiöön ja myös kansalaiset ovat aktivoituneet, totesi Teknologian illassa Suomen EU-puheenjohtajakauden ilmastoneuvottelija Marjo Nummelin Ympäristöministeriöstä. Cleantech-ratkaisut ovat jo nyt kolmasosa Suomen viennistä ja Suomella on hyvät edellytykset menestyä jatkossakin, painotti toisena alustajana esiintynyt EK:n Matti Kahra.

Marjo Nummelin pohjusti esitystään ilmastoneuvotteluista lähtien YK:n ilmastopuitesopimuksesta vuodelta 1992 Kioton pöytäkirjaan vuodelta 2005 ja Pariisin sopimukseen vuodelta 2015. Pariisissa kaikki osapuolet, yhteensä 195 maata, sitoutuivat sopimukseen ilmastonmuutoksen hillitsemisestä. Osapuolten yhteinen tavoite on pitää maapallon

keskilämpötilan nousu selvästi alle kahdessa asteessa suhteessa esiteolliseen aikaan ja pyrkiä toimiin, joilla lämpenemisen saataisiin rajattua alle 1,5 asteeseen.

Pariisin sopimus ilmastoneuvottelujen pohjana

Pariisin sopimuksessa sekä kehittyneet että kehittyvät maat asettivat tavoitteita, joiden seurantaan ja raportointiin on laadittu sääntökirjaa kansainvälisissä ilmastokokouksissa. Ilmastokokoukset ovat suuria tilaisuuksia. Niissä on oheistapahtumineen yli 20 000 osanottajaa. Puheenjohtajamaana Suomi vastaa nyt EU:n kantojen valmistelusta ja edustaa EU:ta joulukuussa 2019 Santiagon ilmastokokouksessa Chilessä.

Trumpin tultua presidentiksi Yhdysvallat on ilmoittanut jättäytyvänsä pois Pariisin sopimuksesta. Sopimusmekani-

nismin mukaisesti tämä voi toteutua vasta vuonna 2020. Yhdysvallat on edelleen neuvotteluissa mukana ja useat osa-valtiot toimivat aktiivisesti ilmastonmuutosta vastaan.

Pariisin ilmastosopimuksen toteutuksen välineinä ovat kansalliset päästötavoitteet ja pitkän tähtäimen strategiat. Suomen ensisijainen painopiste ilmastoasioissa syksyn EU-puheenjohtajakaudella on sovun saavuttaminen EU:n pitkän aikavälin strategiasta.

Vuoden 2020 aikana EU:n on toteutettava YK:lle pitkän aikavälin strategia ja mahdolliset päivitykset vuoden 2030 päästötavoitteisiin. EU-päämiesten Eurooppa-neuvosto linjannee 2050-vision vuoden 2019 loppuun mennessä. Kesäkuussa 2019 jo 24 EU-maata tuki tavoitetta saavuttaa ilmastoneutraalius EU:ssa vuoteen 2050 mennessä. Muutamilla Itä-Euroopan mailla, joilla on täysin hiilen tuotannosta riippuvia alueita, on vaikeuksia hyväksyä asia.

Suomen tavoite ilmastoedelläkävijyyteen taustatukena neuvotteluissa

YK:n pääsihteerin 23.9.2019 järjestämän ilmastohuippukokouksen tavoitteena oli saada lisää kunnianhimoa ilmasto-toimiin. Suomen delegaatiota johti tässä kokouksessa Tasavallan presidentti Sauli Niinistö.

Suomen kannanottoja kansainvälisissä ilmastokokouksissa tukee Suomen nykyisen hallituksen ohjelman kunnianhimoinen näkemys, että EU:n päästövähennystavoite vuodelle 2030 (vähintään -40% vuoden 1990 tasosta) tulee päivitettäväksi vastaamaan Pariisin sopimuksen tavoitteita (päästövähennysten tason tulisi olla vähintään -55%). Hiilineutraalius tulisi olla tavoitteena jo vuoteen 2035 mennessä. Myös tulevan EU-komission puheenjohtajan Ursula von der Leyenin linjauksena on vastaavalla tavalla EU:n kansainvälinen ilmastojohtajuus. Ilmastoasioiden ehdotetaan uudessa komissiossa kuuluvan yhdelle sen kolmesta vaikutusvaltaisesta varapuheenjohtajasta, Frans Timmermansille, jonka vastuualueena on laaja Euroopan vihreä ohjelma (European Green Deal).

Nuoret vaativat ilmastotoimia

Laajat kansalaispiirit ja poliitikot ovat heränneet ilmastotekojen tarpeeseen, mutta erityisesti nuoret ovat nyt aktivoituneet. Nuoret järjestävät vaatimustensa tueksi koululakkoja ja mielenosoituksia. Heidän vaatimustensa paine näkyy selvästi eri valtioiden kannanotoissa ilmastoneuvotteluissa. Tämä on ymmärrettävää, koska varsinkin nuorten tulevaisuutta varten toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi tarvitaan.

Suomalaiset yritykset ilmastoratkaisujen edelläkävijöinä

EK:n Matti Kahra korosti sitä, miten Suomessa yritykset ovat jo pitkään tuottaneet puhtaan teknologian, cleantech, tuotteita ja palveluja. Suomalaiset yritykset ovat kansainvälisesti kärkikahinoissa cleantech -innovaatioissa. Pohjoismaista eniten suomalaisia suuryrityksiä, 7 kpl, on rankattu maailman top 100 kestävämpien listalle. Suomessa on myös suuri määrä ilmasto-orientoituneita pk-yrityksiä.

Kansainvälisen ilmastopaneelin IPCC:n viime syksyn huolestuttavan

raportin johdosta EK:n jäsenistö linjasi sitoutuvansa tavoitteeseen pitää lämpötilan nousu 1,5 asteessa, koska maailma, jossa lämpötila on noussut 2 astetta, on yritysten toiminnalle liian riskipitoinen. Toisaalta sekä asiakkaat että sijoittajat arvioivat yrityksiä yhä enemmän niiden ilmastonmuutosvaikutusten näkökulmasta.

Kiristyvät ilmastotavoitteet edellyttävät kansainvälisesti valtavia investointeja, joista pienikin osa olisi hyvin merkittävä suomalaisille yrityksille. Jo nyt esimerkiksi energiateollisuudessa uudet vähäpäästöiset teknologiat, kuten aurinkovoima ja tuuli, ovat markkinaehtoisesti kannattavia. Keskeiset kasvualat ovat puhdas energia, älykäs liikenne, cleantech asumisessa ja rakentamisessa, kestävä ruokajärjestelmä, puhtaat materiaalit ja kiertotalous.

Valtion rooli merkittävä yritysten kasvun mahdollistajana

EK:n linjausten mukaan valtioiden roolina on laittaa ilmastotavoitteet ja toteutuksen ohjauskeinot kuntoon, jolloin

yrityksien toimintaympäristöt tulevat ennustettaviksi. Osaamiseen, koulutusjärjestelmään sekä tutkimus- ja kehitystoimintaan on panostettava. Valtion julkiset hankinnat toimivat referensseinä uusille innovaatioille. On edesautettava alan uusia kuluttajamarkkinoita ja taatava tasavertaiset kilpailun edellytykset. Yritystuet tulisi suunnata kasvu- ja ympäristöalueille.

Alustuksia seurasi asiantunteva keskustelu ilmastopolitiikan erityiskysymyksistä Suomessa, kuten liikenteen polttoaineista, metsien hiilinieluista ja turpeesta, mutta myös painotuksista eri puolilla maailmaa, mukaan lukien arktinen alue. Esille tuli myös suomalainen huippuosaaminen ilmastotavoitteiden toteutumisen monitoroinnissa ja raportoinnissa.

Tilaisuuden lopussa puheenjohtaja kysyi, käykö meille huonosti vai hyvin. Alustajien vastaukset olivat optimistisiä viimeaikaisen kehityksen johdosta.

Aimo Maanavilja

Matti Kahra ja Marjo Nummelin vastasivat 12.9. Teknologian illan alustuksista ja paneelista. Kuva: Jarmo Heinonen.

Puu on supermateriaali

litus on mm. kiristänyt ilmastopoliittikkaa tavoitteena saada Suomi hiilineutraaliksi jo vuoteen 2035 mennessä.

Myös elinkeinoelämä on tehnyt merkittäviä päätöksiä fossiilitaloudesta irti pääsemiseksi. Vientialat ja energiantuotteen teollisuus laativat yhdessä hallituksen kanssa suunnitelmaa ilmastopäästöjen vähentämisestä.

Ilmastonmuutoksen vaikutuksia voidaan hidastaa periaatteessa kolmella tavalla. Keskeisin keino on vähentää radikaalisti fossiilisia hiilidioksidipäästöjä. Toinen tapa on edistää toimenpiteitä, joilla lisätään hiilinieluja. Kolmas tapa on korvata mahdollisimman paljon fossiilipohjaisia tuotteita biopohjaisella tuotannolla. Kaikkia keinoja tarvitaan ja nopeasti, etenkin fossiilienergiasta luopumista.

Klubi-illan alustajien esitelmien painopiste oli niissä ratkaisuihin, joita uusiutuva metsäteollisuus – niin tuotteet kuin tuotantotavatkin – voi tarjota ilmaston lämpenemisen hillintään lähitulevaisuudessa.

UPM on hiilineutraali yhtiö

Jussi Pesonen on johtanut yhtä maailman johtavaa metsäteollisuusyhtiötä jo 15 vuotta. Sinä aikana yhtiö on muuttunut merkittävästi. Metsäteollisuusyrityksen sijaan se käyttää itsestään nimeä The biofore company. Vaikka Pesosen mukaan suurin osa yhtiön liikevaihdosta ja tuloksesta tulee edelleen perinteisestä paperi- ja selluliiketoiminnasta, sen kasvun kehittäjät ovat erikois- ja pakkausmateriaalit, korkean arvon kuitutuotteet sekä molekulaariset biotuotteet, kuten biopolttoaineet ja -kemikaalit.

Fossiilitaloutta korvaaviin tulevaisuuden biopohjaisten ratkaisujen innovointiin UPM panostaa vuosittain yli 100 miljoonaa euroa. Yhtiöllä on töissä maailmanlaajuisesti 200 tutkijaa ja viime vuonna syntyi 370 patenttihakemusta.

Jussi Pesonen peräänkuulutti ilmastonmuutoksen hillintään kokonaisvaltaista lähestymistä. Raaka-ainelähdettä metsäkoskien se merkitsee hiilinielujen ja -varastojen ylläpitämistä, puuttomien alueiden metsittämistä ja hakkuualueiden tehokasta uudistamista. Tuotantoprosessien pitää olla mahdollisimman vähäpäästöisiä ja tuotteiden sellaisia, jotka korvaavat fossiilisia tuotteita ja jotka ovat helposti kierrätettäviä ja pitkäikäisiä hiilen varastoja. Näin tarkasteltuna UPM on Pesosen mukaan jo nyt hiilineutraali yhtiö.

UPM julkisti kesällä suunnitelman rakentaa 2,4 mrd. euroa maksavan maailmanluokan sellutehtaan Uruguayhyn. Se lisää yhtiön sellukapasiteettia 50%:lla. Myös uusille kei-

häänkärkialueille investoidaan merkittävästi. Kotkaan on nousemassa lähivuosina uuden sukupolven biopolttoainetehtas, jonka kapasiteetti on viisi kertaa suurempi kuin Lappeenrannassa muutamia vuosia toiminut biodieselilaitos. Saksaan rakennetaan biokemian laitos, joka tuottaa biopohjaisia raaka-aineita polyesterikuituihin ja pakkausmateriaaleihin, korkealaatuisiin liimoihin ja tekniisiin nesteisiin sekä kumiteollisuuteen. Myös terveydenhoitoa ja lääketeollisuutta tukevien tuotteiden kehittäminen etenee vauhdikkaasti. Vaikka niiden liikevaihto on vielä mitätön, niillä on todella suuri arvonlisä. Grammahinta ylittää kullan arvon.

Metsäteollisuus on viime vuosina ollut usein ympäristökriittien keskiössä. Kysymykseen ”Nukutko yösi hyvin” Jussi Pesonen kertoi vastaavansa näin: ”Nukun erittäin hyvin aina, kun keskustelu pohjautuu tosiasioihin.”

Bioekonomia virkistää BKT:n

Professori Ali Harlin kertoi puusta ja siitä valmistettävien tuotteiden merkityksestä maailmalle. Puutuotteilla voidaan korvata fossiilisia tuotteita, vähentää roskaantumista ja sitoa ilmakehän hiiltä.

Puusta on pitkään valmistettu hienoja tuotteita, jotka perustuvat puun ja sen kuitujen tuntemukseen. Harlinin mukaan vii-

meisen kymmenen vuoden aikana on saatu valtavasti tietoa puusolujen seinämien rakenteesta, kuitujen nanorakenteista sekä puusta saatavista kemikaaleista. Näiden asioiden tutkimus on maailmanlaajuista ja Suomi on alan johtavia maita. Tämä tietous on avannut mahdollisuuksia aivan uudella tavalla innovaatioille ja liiketoiminnoille. Osa niistä on jo arkipäivää, mutta paljon on vielä tulossa. Suurimmat volyymit nähdään Harlinin mukaan kuitupakkauksissa, hygieniatuotteissa, tekstiileissä sekä biokemikaaleissa ja polttoaineissa.

Selluloosa on keskeisin raaka-aine uusien tuotteiden kehittämisessä. Myös puun muista ainesosista, kuten hemiselloosasta ja ligniinistä, jotka nykyprosesseissa vielä päätyvät bioenergiaksi, on saatavissa paljon lisäarvoa. Selluloosatehtaista tulee jatkossa aidosti biojalostamoita.

Loppuyhteenvetona Harlin esitti mielenkiintoisen VTT:n laskelman. Sen mukaan ilmastonmuutoksen torjunta luopumalla fossiilitaloudesta ilman korvaavia toimenpiteitä joutuu bruttokansantuotteen kääntymiseen selvään laskuun. Jos samanaikaisesti panostetaan biotalouteen parantamalla materiaalitehokkuutta, voidaan lisätä kokonaistuottavuutta ja vahvistaa kasvua. Seurauksena on 20–30 vuoden aikajänneillä jopa 3–4%:n vuotuinen kasvu.

Teksti: Juhani Karvonen
Kuvat: Markus Vornila

Jussi Pesonen.

Otsikko kiteyttää 25.9. järjestetyn Klubi-illan ”Suomi hiilineutraaliksi v. 2040 – uusiutuva metsäteollisuuden rooli” keskeisimmän viestin. Salintäydelle kuulijakunnalle puhuivat UPM:n toimitusjohtaja Jussi Pesonen ja VTT:n tutkimusprofessori Ali Harlin. Alustukset virittivät lähes tunnin mittaisen vilkkaan keskustelun. Se, millainen nykyaikainen metsäteollisuus on ja voi olla, tuntui olevan kuulijakunnalle melkoinen yllätys.

Pölli-klubin ideoiman Klubi-illan teema ja ajoitus olivat hyvin ajankohtaisia. Niin metsä- kuin ilmastopoliittinenkin keskustelu käy parhaillaan vilkkaana. Syyskuun viimeistä viikkoa vietettiin kansainvälisenä ilmastoviikkona. Sen aikana järjestettiin mm. nuorten ilmastotapaaminen ja YK:n pääsihteeri Antonio Guterresin koollekutsuma maailman valtioiden ilmastohuippukokous.

Alkukesästä työnsä aloittaneen hallituksen ohjelmassa ilmaston lämpenemisen hillitsemisellä on korkea status. Alkutöikseen hal-

Pölli-klubin osallistujia

Valokuvaaminen Klubilla

on jatkuva prosessi

Klubin digitaalisessa kuva-arkistossa on noin 3300 valokuvaa kaikkiaan noin 300 eri tapahtumia käsittelevissä kansioissa. Klubin tapahtumia on luonnollisesti valokuvattu aina. Paperikuvien aikakausi jatkui käytännössä vuosituhannen vaihteeseen, kunnes vähitellen siirryttiin digikuvien aikaan. Sen jälkeen valokuvaamisesta on tullut aikaisempaa olennaisempi osa Klubin viestintää.

Klubin kuva-arkistossa julkaistaan kuvia Klubin tapahtumista klubilaisten ja myös muiden Klubin toiminnasta kiinnostuneiden nähtäville. Valokuvat ovat luonnollisesti Klubin eri tiedotusvälineiden, ennen kaikkea Klubilehden käytettävissä. Yhteistyö Klubilehden ja valokuvauksesta huolehtivan kuvakulttuuriryhmän välillä on saumatonta ja palvelee siten parhaiten klubilaisia.

Klubin kuva-arkiston tiedostoihin on nyttemmin liitetty selostus kuvatusta tilaisuudesta tai tapahtumasta. Selostus sisältää tarkemmin ainakin tilaisuudessa esiintyneiden henkilöiden nimet ja vaihtelevasti muutakin aiheeseen liittyvää.

Jazzillassa 8.3.2004 Tuomas Kalliala, Antti Sarpila, Seppo Hovi, Jertsa Karvonen ja Ossi Runne. Kuva: Jarmo Heinonen.

Kuvakulttuuriryhmä

Viestintätoimikunnan alaisuudessa itsenäisesti toimivaan Klubin kuvakulttuuriryhmään kuuluu muutama valokuvausala harrastava klubilainen, puheenjohtajana Elias Irola ja jäseninä Veikko Hannula, Jarmo Heinonen ja Antti Virkkunen. Sen tehtäväksi on muotoutunut kiinnostavien tilaisuuksien valokuvaaminen ja kuvien saattaminen nähtäville Klubin kuva-arkistoon. Samalla Klubin tapahtumista on muodostunut merkittävä valokuvien arkisto, joka täydentyy sitä mukaa, kun uusia tilaisuuksia kuvataan.

Kuvakulttuuriryhmä on jatkuvan kuvaamistoimensa ohella kerännyt ennen työryhmän perustamista Klubilla otettuja digivalokuvia vuosilta 2002 – 2009, minkä johdosta varsinaista katkosta ns. paperikuvien ja digikuvien aikakausien välille ei ole syntynyt.

Kertauksen vuoksi voitaneen tässäkin yhteydessä todeta, että Klubin kuva-arkisto on Klubin nettisivuilla. Ne avau-

tuvat klikkaamalla ensin nettisivujen etusivulla olevaa albumikuvaketta ja sen jälkeen klikkaamalla uudelleen samaa avautunutta kuvaketta kuva-arkistossa. Kuvat on järjestetty vuosittain kronologisesti ja niillä on aiheen mukainen otsikko. Myös valokuvaajat on mainittu.

Toivon mukaan valokuvien järjestelmällinen tallentaminen liitettynä niiden helppoon saatavuuteen käytettäväksi tarjoaa nyt ja vastaisuudessa myös Klubin tämän ajan tapahtumien valottumiselle oikealla tavalla.

Elias Irola

Klubin 130-vuotisjuhla 25.4.2006. Kuvaelmassa esiintyivät Matti Ristinen, Jussi Vatanen, Turka Mastomäki ja Tatu Siivonen. Kuva: Klubin arkisto.

Matti Koskimaan kirjan luovutustilaisuudessa 8.3.2008 Erkki Nordberg, Veikko Sonninen, Matti Koskimaa, Ilmari Ojala, Jyrki Berner ja Antti Henttonen. Valokuva Elias Irola.

Rapuillassa 21.8.2007 Gunnar Laatio ja Aarne Ellilä. Valokuva Jarmo Heinonen.

Klubin puhallinorkesteri musisoi veneretkellä Kuivasaaren linnakkeella 2008. Kuva: Elias Irola.

Yrjönkadun huoneiston johtokunnan huoneen näyttävä kattokoriste somistaa nyt St. George -hotellin Kupoli-sviittiä.

Keväällä 2015 toiminnanjohtaja Raimo Ilveskero sai puhelun. Soittaja kysyi, olisiko Klubilla kiinnostusta tulla katsomaan Yrjönkatu 13:ssa sijaitsevan kiinteistön ylintä kerrosta, jota oltiin saneeraamassa uuden huippuhotellin tarpeisiin. Lähdimme paikalle ensimmäisen tilaisuuden tullen, Ilveskero, päätoimittaja Timo Martikainen ja minä. Käynti tiloissa, joissa Helsingin Suomalainen Klubi toimi 30 vuoden ajan oli vaikuttava kokemus.

Uuden hotellin suunnittelijat olivat hyvinkin selvillä siitä, että arkkitehti Onni Tarjanteen suunnittelema Yrjönkadun

kiinteistöllä oli vaikuttava historia. Suomalaisen Klubin lisäksi siinä toimi aikanaan Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran painotalo, jossa painettiin muun muassa vuonna 1947 perustettua Suometar-lehteä. Klubihuoneiston alapuolella asui professori Edvin Linkomies (Klubin jäsen, kuten Onni Tarjannekin).

Käynnistämme Yrjönkadulla kehkeytyi seuraavan kahden vuoden ajaksi hyvä yhteistyö hotellin sisustusarkkitehtien kanssa. Arkistosta tarjoutui näiden tarpeisiin valokuvia Klubin sisätiloista ja dokumentteja jäsentilaisuuksista. Kellarista löytyi myös teos Suomalaisen

Klubin elävä arkisto

Kirjallisuuden Seuran kirjapainon Oy 1849–1949, joka valaisee kiinnostavasti suomalaisuusliikkeen aineellista perustaa.

Kämp-ryhmään (silloin) kuuluva Ho-tel St. George avattiin syyskuussa 2018. Sen viihtyisän Talvipuutarhan avokabineteissa on laadukkaita suurennoksia entisiä klubitiloja kuvaavista valokuvista ja niiden taustaa selventävät messinkilaatat. Hotellin nettisivuilla kerrotaan hotellin historiallisesta taustasta, jossa Suomalaisen Klubin rooli suomalaisuus- aatteen edistäjänä on esillä.

Kannattaneeko tästä tehdä numeroa? No varmaan ainakin sen osoittamiseksi, että yhdistysarkistoihinkin saattaa joskus kohdistua toivomuksia myös oman jäsenkunnan ulkopuolelta. Yhdistykselle on kunniaksi, jos sen arkisto pystyy täyttämään tällaiset tarpeet ja toiveet.

Mutta tietysti arkistot ja tässä tapauksessa oman arkistomme on tarkoitettu palvelemaan ensi sijassa oman historian tutkimusta ja jäsenkunnan historiatietoisuutta. Meidän klubillamme tietoi-

suus taustasta onkin ollut varsin voimakasta ja ilmennyt erityisesti useina historiikkeina.

J. E. Salomaan Helsingin Suomalainen Klubi 1876–1926 ilmestyi jo Klubin 50-vuotisjuhlisiin ja on korvaamaton erityisesti varhaiset vuosikymmenet kattavien jäsenluetteloidensa vuoksi. Leo Anttilan ja Eero Hetemäen suppeat historiikit ilmestyivät 1936 ja 1951. Eero Saarenheimon ja Jarmo Virmavirran laajemmat klubihistoriat ilmestyivät 1976 ja 2001 (2. painos 2016). Niitä täydentää Jouko Liusvaaran Klubin 130-vuotisjuhlisiin ajoittunut historiikki.

Nämä teokset eivät olisi syntyneet, ellei kirjoittajilla olisi ollut käytössään vuosikymmenten varrelta kertynyttä arkistomateriaalia. Siitä taas, että tällaista materiaalia on löytynyt, on kiittäminen niitä entisten ja nykyisempienkin aikojen klubisäntiä, toiminnanjohtajia, sihteereitä ja klubimestareita, jotka ovat tunnollisesti panneet talteen toiminnassa syntyneitä dokumentteja.

Kun Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlinnan aikoihin ilmestynyttä teosta Omalla pohjalla, Ajankuvia ja dokumentteja itsenäisyyden ajalta (2016) suunniteltiin, kävi ilmi, että joskin Klubin kellarissa oli melko suuri määrä erilaisia aineistoja, ne olivat tyystin järjestämättä. Pahvilaatikoja avattaessa ja penkoessa kävi selväksi, että Klubin tulevat tarpeet – erityisesti muutamien vuosien päässä odottava 150-vuotisjuhlavuosi – edellyttivät aineiston järjestämistä ja dokumentointia.

Ne klubiveljet, jotka ovat seilailleet Omalla pohjalla -teosta ymmärtävät, että jos siinä esillä oleva aineisto olisi jäänyt pahvilaatikoihin, riski sen katoamisesta tai jopa unohtamisesta olisi kasvanut.

Arkiston järjestämisestä on vaikea loihkia kiehtovaa tarinaa. Työhön ryhtyvää auttoi, että on olemassa yleisesti käytetty malli yhdistyksiä varten. Se antoi rungon kaikelle Klubin tiloissa tai muualla säilytettävälle aineistolle. Arkistokaavion luonteeseen kuu-

luu, että myös tulevaisuudessa säilytettäväksi päätetty aineisto tulee identifioida ja arkistoida kaavion mukaisesti, riippumatta siitä, missä muodossa se on.

Klubin yli 140 vuotta kestäneen tai paleen aikana kellarin pahvilaatikoihin ja muuallekin oli kertynyt suurehko määrä erityyppisiä aineistoja: pöytäkirjoja, jäsenluetteloita, sääntöjä ja järjes-

tyssääntöjä, tilikirjoja ja muita talouteen liittyviä dokumentteja, kirjeenvaihtoa, sopimuksia, viranomaiskirjeitä, kiinteistöihin liittyviä papereita, klubitilaisuuksien kutsuja, puheiden paperikopioita, harrastusryhmien papereita, ravintolasopimuksia ja ruokalistoja, valokuvia, vieraskirjoja, kirjoituskilpailujen satoa, eri tilaisuuksien tallenteita c-kaseteille ja cd-levyille – ja niin edelleen.

Osa näistä aineistoista on kansioissa, joita on muutamia kymmeniä hyllymetrejä. Kansioiden sisältö on kuvattu väljästi pääasiallisen sisällön mukaan. Muu materiaali on sijoitettu arkistokaavion mukaisesti nimikoituihin kirjekuoriin, joita on useita satoja. Valokuvat on järjestetty yli 400:aan henkilö- ja tapahtumakohtaiseen kirjekuoreen. Klubitapahtumista tehtyjä c-kasetti- ja cd-tallenteita on yhteensä noin 750 ja ne on luetteloidu esiintyjän nimen, aiheen ja ajankohdan mukaan.

On merkittävää, että eräät Klubin historian varhaisimmista dokumenteista, Keisarillisen Senaatin myöntämä perustamislupaa myöten, ovat säilyneet alkuperäisinä. Samoin on hienoa, että johtokunnan ja vuosikokousten pöytäkirjat sekä jäsenluettelot ovat säilyneet yhtenäisenä sarjana vuodesta 1876 lähtien. Varhaisimmat tili-, kassa- ja inventaarikirjat ovat vuosilta 1876–1890 ja toimintakertomuk-siakin on tallessa lähes täydellinen sarja vuodesta 1936 lähtien.

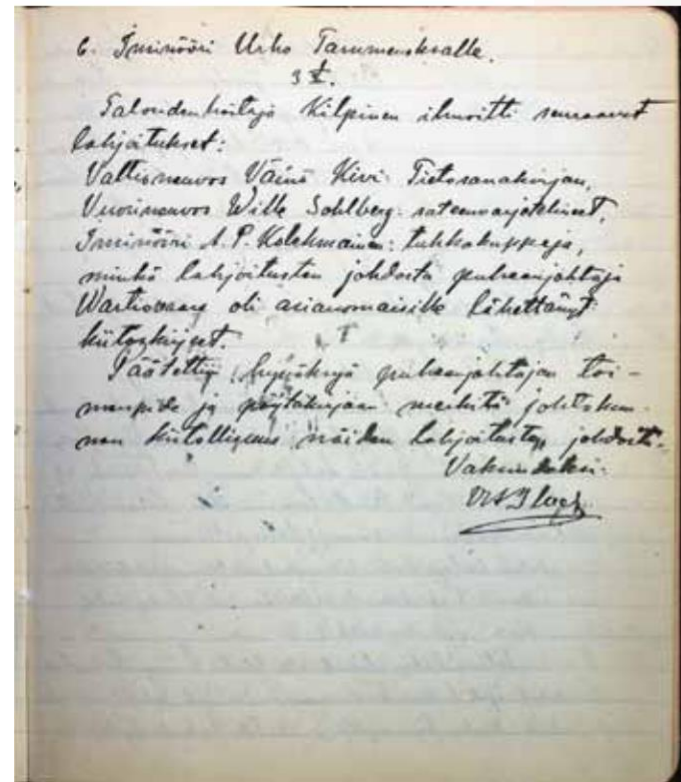
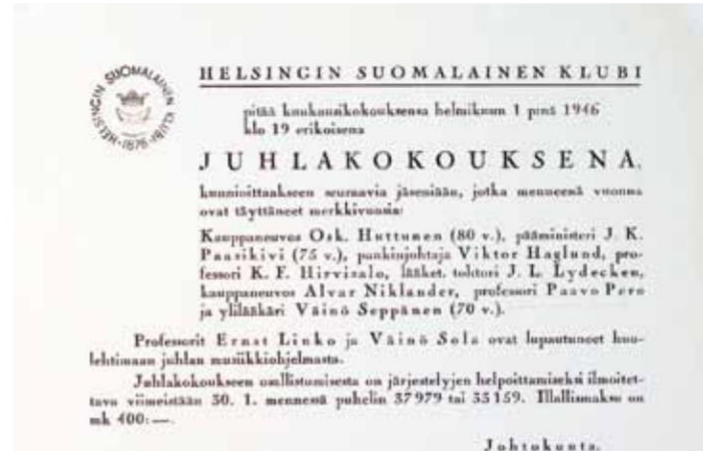
Totta kai on myös syytä kiinnittää huomiota arkiston nimigal-

K.F. Ignatius 1837–1909

Tämä kirjoitus liittyy yhteiskunnassa merkittävien klubilaisten pienoiselämäkertojen sarjaan.

Klubin irtaimiston kartuttamiseen tarvittiin veljien auttavaa kättä. Johtokunta noteerasi 27.11.1923 kolme lahjoitusta, yhtenä kolmesta Wille Sohlbergin sateenvarjotelineet. Lahjoittajan isä, läkkiseppä G.W.Sohlberg oli perustanut 1876 peltisepänerstaan Helsin-kiin, Jääkärikadulle ja oli liittynyt samana vuonna perustettuun Klubiin ensimmäisten joukossa. Hän oli Klubin ehdokkaana vuoden 1887 valtiopäivämiesvaaleissa.

Painetut kutsut Klubin tilaisuksiin antavat kattavan kuvan ohjelmatarjonnan kirjosta, joka ulottuu juhlallisista banketeista hilpeisiin yhdessäolon hetkiin.

leriaassa kansallisesti merkittävien klubiveljien rooliin. Sellaisten, kuten Yrjö Sakari Yrjö-Koskinen, K. J. Ståhlberg, P. E. Svinhufvud, J. K. Paasikivi ja Sauli Niinistö; tai talousmiehistä John Nurminen, Antti Wihuri, Heikki Huhtamäki ja G. W. Sohlberg; tai tieteen ja taiteen alalta Arvo Ylppö, Matti Äyräpää, E. N. Setälä, Julius Krohn, Otto ja Kai Donner ja Jaakko Forsman; ja Armas Järne-

felt, Armas Maasalo, Sulho Ranta sekä Ilmari ja Väinö Hannikainen; tai Klu-billa puhujina esiintyneistä Kustaa Vil-kuna, Mikko Juva, Klaus Waris, Max Ja-kobson ja Mauno Koivisto. "Kaikkihan" Klubiin ovat kuuluneet tai ainakin siellä esiintyneet.

Klubin arkisto elää. Se tuottaa historiaa harrastaville ainutlaatuisia näkökulmia Klubin menneisyyteen ja historiaa tut-

kiville perusteita Klubin merkityksen arvioimiseen laajemmassakin historiallisessa kehityksessä. Se elää myös kehityksenä ja kasvavana organisaationa, kun uudet klubiveljien polvet liittyvät siihen jälkiä omasta klubielostaan.

Teksti: Olli Alho
Kuvat: Klubin arkisto

Karl Emil Ferdinand Ignatius oli Pohjoismaiden historian ja suomalaisen tilastotieteen dosentti. Hän oli vanhan suomalaisuusliikkeen kantajajäseniä, perustamassa Uutta Suometarta 1860, Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran perustajajäsen, Yrjö-Koskisen aateveli. Hän oli Tilastollisen päätoimiston ylitirehtööri, senaattori kahdesti, Suomalaisessa Klubbissa varmasti näkyvä hahmo.

(Huomiota kiinnittää historian ja tilastotieteen yhteenkuuluvuus. Historiatieteiden käsittelyä oli tuolloin laaja. Kehkeytyvä maan tilastollinen kuvaus sai aineksensa kirkonkirjoista, pappien pitäjänkertomuksista ja sittemmin myös kuvernöörien vuosikertomuksista. Tilastotiede luettiin historiatieteisiin, samoin luettiin maantiede, joka sai perusaineik-sensa löytöretkistä, tutkimusmatkoista ja asutushistoriasta. Alkavat yhteiskuntatieteet, sosiologia, valtioppi jne. pohjasivat historiaan; ideologioiden isät olivat historioitsijoita. Kun maantiede siirrettiin kouluopetuksessa luonnontieteeksi, emme tulleet tietämään, miksi Yhdysvalloissa on ranskalais- ja espanjalaisnimisiä kaupunkeja. Kielitiedekin oli historiatiede, tutkimusaineik-sena oli vanha kirjallisuus ja kerätty kansanperinne. Kielioopin opetus pohjana oli latina, kielitieteen perusteiden sanskrit. Vielä meidän aikamme yliopistollisessa kielenopetuksessa kielihistorialla on ollut paino.)

Tilastollisen toimiston, sittemmin päätoimiston (keskusviraston) johdossa Ignatius uudisti tietojen keräämismenetelmät ja kerätyn tiedon jäsentämisen, takkaisuudet. Hän kirjoitti itse uusiksi ao. lomakkeet. Hän myös aikaansai viraston kansainvälisten kosketukset ja tietojenvaihdon kyajan puolue- ja edusti Suomea alan kansainvälisissä muodostuksissa yhteisöissä.

Valtiopäivillä ja sitten eduskunnassa Ignatius oli ensiksi suostuntavaliokunnan, sitten kamaritoimituskunnan pu-

heenjohtaja. Suostuntavaliokunta valmisti verotusehdotusten käsittelyä valtiopäivien pleenumille. Nimi kantaa ikivanhaa perinnettä: sitä mukaa, kun yksinvaltiudet muuttuivat perustuslailliseksi kuningaskunniksi, perustetun parlamentin tärkein tehtävä oli "suostunnan" eli myönnön tai kiellon antaminen hallitsijan vaatimille veroille. Kamaritoimituskunta oli ministeriön alkio, jonka tehtävät liittyivät nekin lähinnä verovaltion kiinteistö- ja elintarvehallinnossa.

Vanhasuomalaiset harrastivat ensimmäisinä Suomessa "työväenkysymystä"; työväenliike ei vielä ollut järjestäytynyt. On ajanomaisen paradoksaalista, että, kun Ignatius käytännön toimen perusti Tilattoman väestön rahaston ja sille suojan saadakseen nimesi sen asianomaisella luvalla Nikolai II:n valtaannousun juhlarahastoksi, häntä arvosteltiin, ei työväen asian ajamisesta vaan keisarin mielistelemisestä.

Vanhasuomalaisuus kuitenkin taittui vuosisadan vaihteessa. Ignatius ja hänen laillaan ajattelevat eivät voineet hyväksyä Yrjö-Koskisen kantaa, jonka mukaan helmikuun manifesti, perustuslaillisen autonomian kyseenalaistava julistus, oli julkaistava Suomen asetuskokoelmassa. Nuorsuomalaiset olivat jo 90-luvulla erottuneet vanhasta polvesta kulttuuriradikaaleina.

Nyt jyrkentyivät vanhasuoma-

toimiston (keskusviraston) johdossa Ignatius uudisti tietojen keräämismenetelmät ja kerätyn tiedon jäsentämisen, takkaisuudet. Hän kirjoitti itse uusiksi ao. lomakkeet. Hän myös aikaansai viraston kansainvälisten kosketukset ja tietojenvaihdon kyajan puolue- ja edusti Suomea alan kansainvälisissä muodostuksissa yhteisöissä.

Valtiopäivillä ja sitten eduskunnassa Ignatius oli ensiksi suostuntavaliokunnan, sitten kamaritoimituskunnan pu-

Ignatius oli perustuslaillinen, ei nuorsuomalainen, laillisuusmies, mutta ei kulttuuriradikaali.

Suurlakkovuosi 1905 muutti poliittiset asetelmat. Vasta esiin tullut Sosiaalidemokraattinen puolue oli nyt valtiopäivien suurin, nuorsuomalaiset eivät enää olleet radikalismien kärkijoukko. Puolueen sisäiset vastakkaisuudet laillisuutta tärkeimpänä pitävien (Svinhufvud) ja sosiaalipoliittisesti suuntautuvien (Ståhlberg) kesken tulivat näkyviin. Ignatius saattoi havaita olevansa jälleen lähempänä vanhasuomalaisia, joiden heidänkin keskuudessaan myöntyvyys väheni. Vanhan, kaikkien kunnioittaman ruotsalaisen liberaalijohtajan Mechelinin asema koalitionsenaatin puheenjohtajana oli epäkiitollinen. Hänet ja Ignatius korvattiinkin 1908 uusilla miehillä.

Ignatius poistui politiikasta. Viimeisinä vuosinaan hän saattoi julkisuuteen kaksi merkittävää teosta, "Suomen maantiede kansalaisille" ja "Sosialismi Suomessa".

Yrjö Larmola

Mechelinin talousosasto v. 1907. Kuvassa vasemmalta: J. Grotenfelt, Edvard Hjelt, Leo Mechelin, Onni Schildt, Fredrik Stjernvall, Hugo Lilius, K. E. F. Ignatius, Th. Wegelius, Otto Donner, Kaarlo Castren, August Nybergh. Kuva: Wikipedia

Ravintolakuulumisia

Petri Väänänen

"Klubin historiaan, tiloihin ja taiteeseen liittyviä tarinoita on ollut hienoa kuulla. Jäseniin tutustuminen ja heidän kertomansa ovat olleet erityisen mielenkiintoisia", ravintoloitsija Petri Väänänen kertoo Klubin ravintolan alkutaipaleen tunnelmista.

Uuden ravintoloitsijan toiminta Klubi-ravintolassa on lähtenyt vauhdilla käyntiin. Sana uudesta ravintoloitsijasta sekä

maistuvasta ruuasta ja palvelusta on kii-rinyt ja varauskalenteri täyttyy nopeaan tahtiin.

Olemme tiimini kanssa todella otettuja ja onnellisella mielellä saamastamme hyvästä palautteesta ja runsaista kävijämääristä, Petri Väänänen iloitsee. Teemme työtämme nöyrin mielin ja huomioimme kaiken klubilaisten antaman palautteen.

Kuluva syksy on mennyt rapujuhlien merkeissä. Seuraavaksi Klubi alkaa valmistautua talvikauden makuihin ja jou-lun tuloon. Talven ruokalajeissa näh-dään luonnollisesti makurikkaat blinit sekä mäti ja madekausikin on parhaim-millaan.

Perinteet jatkuvat. Muikunmäti tulee samoilta toimittajilta Kuusamosta kuin ennenkin ja sieniä meille on poiminut kaikille tuttu Tuula vanhaan tapaan. Blinienkin perinteinen resepti on ja pysyy.

Perinteikäs joululounaan noutopöytä katetaan pääsalissa maanantaista per-jantaihin ajalla 2.–20.12.

Tarkoitus on olla Helsingin laadukkaita Klubi. Samalla tarkoitus on ilmentää tarkalleen sitä, mitä Suomalainen Klubi identiteetiltään on. Vain aivan parhaaseen pyrkimällä pystymme olemaan laatujohtaja. Tavoittelemalla päivittäin huippulaatua pystymme varmistamaan Kanrestan omistajille lupaamamme osingot suomalaisten terveyden ja onnellisuuden hyväksi.

Muistattehan tehdä varauksenne tilaisuuksiinne ajoissa – osa klubin päivistä on jo ilahduttavasti täyteen varattuja.

Helsingin Suomalaisen Klubin ravintolan taustalta löytyvä Kanresta Oy jakaa vuosittain osinkonsa omistajansa Suomen Kansanterveysyhdistyksen (SKTY) kautta maamme vakiintuneimmille terveys- ja hyvinvointijärjestöille. Vuonna 2018 SKTY jakoi 1,7 miljoonaa Lastentautien tutkimussäätiölle, Mieli – Suomen mielenterveys ry:lle, Sydänliitolle ja Vanhustyön keskusliitolle.

Petri Väänänen

Johtokunnan jäsenvaali

Ehdokkaiden tunnettuisuuden lisäämiseksi ehdokas voidaan nimetä viimeistään kahta viikkoa ennen Klubin syyskokousta. Halutessaan tulla etukäteen esitellyksi ehdokkaasta tulee tuolloin ilmoittaa nimi, ammatti, ikä, jäseneksi tuloaika sekä tarvittaessa lyhyt selostus hänen Klubin ja muusta toiminnastaan, kuten eri yhteisöjen jäsenyyksistä tai muista luottamustoimista, joilla ilmoittajan mielestä saattaa olla vaikutusta valinnassa ja johtokunnan jäsenen tehtävän hoitamisessa.

Nimeäminen tehdään Klubin toiminnanjohtajalle. Hän kokoaa esitykset ja saattaa ehdotettavat jäsenet esittelyineen jäsenten tietoon viimeistään viikkoa ennen syyskokousta sähköpostilla ja Klubin nettisivujen jäsenosiossa. Esitelytiedot voi käydä lukemassa myös Klubilla.

Klubin jäsenillä on edelleenkin sääntöjen mukainen oikeus tehdä syyskokouksessa ehdotuksia johtokunnan jäsenen valitsemiseksi. Periaatteena on ollut säilyttää jokaisen yksittäisen jäsenen vaikuttamismahdollisuus niin esitysten tekemisen kuin ehdokkaana olemisenkin kannalta.

Klubin johtokunta

Klubimestarien palsta

Klubimestarit Markus Vornila, Jarmo Heinonen ja Arto Toivanen. Kuva: Inkeri Lohivesi

Hyvää syksyä arvon Klubiveljet. Lehden ilmestyessä on syksy jo aika pitkällä, mutta palataan vielä hetkeksi kesään. Klubitiloissa ei tehty kesällä mitään eri-koisen isoja remontteja. Esimerkiksi Klubin aulatilan pylväiden kolhut paikattiin ja pylväät maalattiin.

Kesällä myös Kanresta Oy:n henkilökunta aloitti valmistautumisen syyskauteen. Paikalla oli lähinnä ravintoloitsija, ravintolapäällikkö sekä keittiömestari. Paljon on kyselty ravintolotsijasta mikä, kuka ja ketkä. Kanresta Oy on erikoistunut tuottamaan kulttuurilaitosten ravintolapalveluja ja on ottanut vastuulleen Klubin ravintolapalvelut. Ravintoloitsijana toimii Petri Väänänen, ravintolapäällikkönä Laura Kartano sekä keittiömestarina Hannu Heikkilä.

Sisäruokintakauden alkaessa suurin mielenkiinto kohdistuikin siihen, miten ravintolan aloitus uusin ja vanhoihin voimin lähtee "rullaamaan". Aloitus on ollut hyvä. Positiivista palautetta sekä helpotuksen huokaisuja on riittänyt. Klubimestarit ovat sitä mieltä, että tämä toimii!!

Veljistä monet jo tietävätkin, että pitkäaikainen klubimestarimme (vuodesta -92) Arto Toivanen on jäänyt virallisesti työkivytömyyseläkkeelle heinäkuun alusta. Artohan sairastui vakavasti noin vuosi sitten ja on ollut sairaalomalla siitä asti. Arton hoidot ovat olleet tehokkaita ja hänen tilansa on vakaa ja mieliala positiivinen. Arto on vahvasti elämänsyrjässä kiinni. Arto haluaakin tässä yhteydessä lähettää lämpimät kiitokset niistä lukemattomista tsemppausvies-

teistä sekä myötätunnosta, jota on saanut vuoden aikana klubiveljiltä. Artoa tullaan näkemään Klubilla usein ja var-sinkin kantapöydässä.

Arton tilalle tullut nuori mies Markus Vornila. Hän on jo vuoden verran harjoitellut ja siirtynyt nyt siis virallisesti toiseksi klubimestariksi. Häntä saa kutsua nuoremmaksi klubimestariksi. Markus on viihtynyt ja kotiutunut mainiosti. Hän pitää Klubiä hyvänä kasvuympäristönä. "Arton saappaisiin hypääminen on haastavaa, mutta uskon että haasteet muotoutuvat sopiviksi vuosien varrella" kertoo nuorempi klubimestari Markus Vornila.

Tämä klubimestareilta...

Jarmo Heinonen ja Markus Vornila

Viron vapaussota 1918–1920 ja Viron liittolaiset

Sotamuseossa Suomenlinnassa vietettiin ”Viron vapaussota 1918–1920. Viron liittolaiset” -näyttelyn avajaisia 10. 9. 2019. Läsnä olivat Ruotsin ja Viron suurlähettiläät ja sotilasasiamiehet sekä Maanpuolustuskorkeakoulun johtoa. Myös Suomalaisen Klubin vironharrastajat olivat kutsuttuina paikalla. Näyttely muodostuu lukuisista valokuvasuurenoksista, kirjallisista dokumenteista ja kunniamerkeistä.

Sotaa edeltäneet tapahtumat olivat monipolvisia. Levottomuudet alkoivat heti Venäjän vallankumouksen alettua. Bolševikit pyrkivät valtaan myös Virossa.

Saksan hyökkäys maahan alkoi 18. helmikuuta 1918. Maahan perustettiin Viron pelastuskomitea. Punaiset joukot poistuivat maasta ja pelastuskomitea antoi itsenäisyysjulistuksen 24. helmikuuta. Saksalaiset joukot poistuivat marraskuussa 1918. Bolševikit julistivat Pietarissa virolaisille kommunisteille liikekannallepanon ja käskyn ottaa valta takaisin Virossa. Puna-armeija aloitti hyökkäyksen Narvaan 28. marraskuuta.

Viron väliaikainen hallitus julisti sotatilan ja yleisen liikekannallepanon. Sota oli alkanut.

Sodan alku ja Iso-Britannian laivasto-osasto

Puna-armeija menestyi sodan alus-sa. Virolaisista bolševikit julistivat 29. marraskuuta Narvassa Viron työkansan kommuunin perustetuksi. Hallituksen oma armeija muodostui sodan alus-sa vain 2000 miehestä, jonka lisäksi oli käytävissä 17 000 suojeluskuntalaista. Alkoivat perääntymistaistelut. Kaupunki toisensa jälkeen jäi punaisen vallan käsiin, Tartokin 21. joulukuuta.

Samaan aikaan, kun punaiset joukot saivat menestystä rintamalla, alkoivat avunpyynnöt tuottaa tulosta. 12. joulukuuta saapui brittiläinen laivasto-osasto sir Edwin Alexander Sinclairin johdolla Tallinnan redille. Eskaaderin tehtävä oli estää bolševikkien laivaston operointi rannikolla. Brittiläivasto Itämerellä oli suurimmillaan 30 alusta sisältäen jopa yhden lentotukialuksen. Osasto menetti operaation aikana 10 erikokoista alusta.

Suomalaiset sodassa

Suomalaisten värväminen Viron vapaussotaan alkoi marraskuussa 1918. I Suomalainen Vapaa joukko saapui maahan majuri – myöhemmin eversti – Martin Ekströmin johdolla 30. joulukuuta. Osaston vahvuus oli 1154 miestä. Ensimmäinen osa everstiluutnantti Hans Kalmin kokoamasta joukosta pääsi lähtemään Tallinnaan vasta tam-mikuussa 1919 raha- ja varustepulan

vuoksi. Kalmin rykmentissä – Pohjan Pojat, Põhja Pojad – oli kaksi pataljoonaa, tykistöosasto ja muita osastoja, yhteensä 2014 miestä. Päälystö koostui pitkälti jääkäreistä. Suomalaisen yleisjohtoon määrättiin kenraalimajuri Martin Wetzter.

Vuoden vaihteessa Viron armeija oli vahvistunut. Sen onnistui pysäyttää puna-armeijan hyökkäys vuoden 1919 ensimmäisellä viikolla. Ekströmin pataljoona osallistui Narvan takaisinvaltauksen tammikuussa. Tämän jälkeen pataljoona ei osallistunut enää suurempiin operaatioihin. Se vetäytyi reserviin ja joukko kotiutettiin maaliskuun loppupuolella. I Suomalainen Vapaa joukko menetti kaatuneina 31 miestä eli noin 2% vahvuudestaan.

Pohjan Pojat siirrettiin etelärintamalle. Tarton ja verisen Pajun kartanon taistelun jälkeen Pohjan poikien tie vei helmikuussa Kalmin johdolla Valgasta Latvian Aluksneen. Hyökkäys oli uhkarohkea ja se aiheutti sisäistä jupinaa. Aluksnen valtauksen jälkeen joukko palasi Valgaan.

Avajaisten isännät Viron pääesikunnan päällikkö, prikaatikenraali Vello-Veiko Palm (vas) ja Sotamuseon johtaja Harri Huusko sekä juhluviera. Kuva: Joni Lahti.

Näyttelyn esineistöä. Kuva: Viron Helsingin suurlähetystö.

Seinävitriiniä tarkastelemassa klubiveli Jar - mo Virmavirta, monivuotinen Viron tuntija. Lähinnä taustalla Ruotsin suurlähettiläs Anders Ahnlid. Kuva: Viron Helsingin suurlähetystö.

Maaliskuun alussa puna-armeija aloitti vastahyökkäyksen Kaakkois-Virossa, jolloin Pohjan Pojat siirrettiin vastatoimii Petserin-Pihkovan rintamalle.

Taistelut Petserin alueella kestivät maaliskuun loppuun. Seurannut asemotavaihe kulutti Pohjan Poikien mo-raalia nopeasti. Pohjan Pojat vedettiin rintamalta Valgaan 29. maaliskuuta ja hajotettiin osastona. Levottomuuksista heidän joukossaan tuli silloin tietoja. Suomeen Pohjan Pojat palasivat pää-osin huhtikuun alkupäivinä. Pohjan Poikia kaatui kaikkiaan 116 eli n. 4% vahvuudesta.

Ruotsin ja Tanskan vapaaehtoiset

Myös Ruotsissa ja Tanskassa heräsi aut-tamisen halu.

Ruotsalainen majuri Carl Axel Mothander sai tehtäväkseen muodostaa 300 miehen osasto. Komppanian vahvuudeksi saatiin maaliskuuhun 1919 mennessä 178 miestä. Vaikka sen päällikkö olikin majuri Mothander, ”kenttäpäällikkönä” toimi kapteeni Georg Malmberg. Helmikuun lopulla komppania siirrettiin Viron rintamalle, jossa se toimi tiedustelutehtävissä. Komppania irrotettiin heti maaliskuun alussa ja se muodostettiin uudelleen Paldiskissa kurinpidollisista syistä. Ruotsalaiset komennettiin sieltä

etelärintamalle panssarijunadivisioonan tiedustelupataljoonan alaiseksi. Komppania osallistui huhtikuussa Petserin alueen asemotavaiheeseen.

Toukokuun alussa ruotsalaiskomppanian vahvuus oli upseereineen vain 68 miestä. Majuri Mothanderin ja muiden upseerien välinen konflikti johti siihen, että komppania lakkautettiin 17. toukokuuta. Osa miehistä jäi Viroon liittyen tanskalaiseen komppaniaan.

Tanskalaisten tavoitteena oli saada 1000 miehen osasto. Värväys kohtasi kuitenkin vastustusta ja sosialistihallitus lupasi vain 200 miestä. 209-miehin komppania saapui Viroon maaliskuun lopulla 1919 päällikkönään kapteeni Richard Gustav Borgelin. Mukana piti olla myös tykkipatteri, mutta sen muodostaminen epäonnistui.

Koulutusjakson jälkeen komppania siirrettiin 19. toukokuuta etelärintamalle. Tanskalaiset osallistuivat Võru-Jäkabpilsin operaatioon toukokuun lopussa ja kesäkuun alussa. Hyökkäys jatkui syvälle Latvian maaperälle. Heinäkuun lopusta alkaen tanskalaiset osallistuivat taisteluihin Ostrovin lohkolla Pihkovan lähellä. Taistelut olivat ras-kaita ja elokuun puolessa välissä komppaniassa oli vain viisikymmentä täysin tervettä miestä. Tanskalaiset kotiutettiin

1. syyskuuta 1919. Tanskalaisista kaatui Viron vapauden puolesta 19 miestä.

Sodan kulku kohti rauhaa

Sota jatkui. Baltiansaksalaiset tekivät Latviassa vallankaappauksen keväällä 1919. Näiden joukot jatkoivat kesäkuus-sa hyökkäystä Viroon, jonka virolaiset torjuivat.

Itärintamalla puna-armeija ei onnistunut etenemään uudelleen Viroon. Rauhantunnustelut aloitettiin syksyllä 1919. Neuvottelujen aikana puna -armeija teki voimakkaan hyökkäyksen Narvan alueella ja vapaussodan rajuimmat taistelut käytiin joulukuussa 1919. Virolaiset kestivät ja aselepo solmittiin Neuvostovenäjän kanssa joulukuun viimeisenä päivänä vuonna 1919 ja rauhansopimus Tartossa 2. helmikuuta 1920. Sota oli kestänyt 452 päivää. Oleellista oli se, että sota ei ollut luonteeltaan perinteinen kansalaissota, vaan sota ulkoista hyök-kääjää vastaan.

Uudessa virolaisessa historiankirjoituksessa pidetään etenkin suomalaisten, mutta myös tanskalaisten vapaaehtoisien osuutta sodan kulun kannalta merkittävänä.

Joni Lahti

Tennis- ja historiamatka Ristiinaan

Elokuun lopulla kaksi autollista pelaajia lähti saamaan uusia tenniskokemuksia ja oppimaan historiaa. Matka suuntautui Ristiinaan, jonka kenttäkapasiteettiin meitä oli ihannemäärä. Yhteisestä päätöksestä luovuttiin suunnitellusta aamukahvista Haikon kartanossa ja ajettiin suoraan lounaalle Löydön Kartanoon eli majapaikkaamme Ristiinassa.

Majapaikkamme on paikallishistoriallisesti merkittävä ja sen historiasta löytyy kytköksiä myös valtakunnan historiaan. Kartano tunnetaan 1700-luvun alusta alkaen, jolloin isäntänä toimi siltautouvi Särkkä.

Kartanon nykyinen emäntä Aila Alanko oli valmistanut meille herkullisen lounaan, jonka aikana kuulumme hänen ja miehensä Heikin kertomana kartanon mielenkiintoisista vaiheista ja sen alkuaikojen talotekniikasta. Lisäksi kuulumme vanhan rakennuksen monista entisöinnin haasteista, joita Alangon suku on noin 70 vuoden aikana omistajina toteuttanut.

Sprengtportenin jalanjälkiä

Lounaalle osallistui myös paikalliseksi Sprengtporten-oppaaksi lupautunut evl. (evp.) Jouko Nousiainen. Hän muistutti meille jo heti lounaalla, että 1700-luvulla Ristiinan sijainti kahden suurvallan rajaseutuna ja hyvien vesiyhteyksin varrella oli aivan keskeinen.

Porvoon Gammelbackan kartanossa Sprengtportenin sotilassukuun syntyi 1740 suomalaisten myöhemmin Yrjö Maunaksi nimittämä poika. Hänestä tuli Savon rykmentin komentaja, suomalaiseseen maastoon soveltuvan taktiikan ja aseiden kehittäjä sekä suomalaisen upseerikoulutuksen käynnistäjä. Hän aloitti koulutuksen omalla kustannuksellaan Ristiinan Everstin-talossa,

kunnes 1780 Kustaa III myönsi varat upseerikoulutukseen Suomessa. Hän oli myös ensimmäinen ja ainoa suomalainen kenraalikuvernööri autonomisessa Suomessa.

Yrjö Maunu Sprengtporten ajautui väliin monien esimiestensä ja läheistensä kanssa. Kustaa III kanssa syyt luottamuspuolaan kumuloituivat pikkuhiljaa virkauran edetessä. Ensin hän taivoitteli suomalaisten sotilaiden parempaa arvostusta ja kunnioitusta Ruotsin suurvalta-armeijassa ja myöhemmin kaikkien suomalaisten parempaa kohtelua Suurvalta-Ruotsissa sekä lopulta Suomen itsenäisyyttä lopettaakseen noin parikymmenen vuoden välein Suomen alueella käydyt sodat tai aseelliset selkkaukset Venäjän ja Ruotsin välillä.

Sprengtportenin visiossa Suomi olisi kahdeksasta maakunnasta koostuva Yh-dysvaltojen kaltainen liittovaltio suurvaltojen Ruotsin ja Venäjän välissä. Hän esitteli laatimaansa ajatusta niin Kustaa III:lle kuin tämän serkulle Katariina II:lle, muttei saanut näiltä kannatusta. Todettuaan taistelun suomalaisten etujen puolesta Kustaa III kanssa toivottomaksi, hän päätti lähteä 19.9.1786 Porvoon Hamarin laiturista pienveneellä maanpakoon Pietariin naisystävänsä neiti Hederskjöldin, teini-ikäisen poikansa Magnus Wilhelm ja Johan Albrekt Ehrenströmin kanssa. Suomen kehityksen kannalta seuruetta tärkeämpää oli kuitenkin hänen mukaansa ottama luonnos valtion nimeltä Suomi perustuslaiksi.

Klubin tenniksen harrastajat tutustuivat vuotuisella tennis- ja historia-matkallaan tämän kaukokatseisen, esi-miehilleen ja läheisilleenkin harmia aiheuttaneen miehen aikaansaannoksiin. Ruotsissakaan häntä ei tuomittu kuolemaan maanpetturuudesta siirtymisestä

Katariina Suuren palvelukseen. Tuo-mion hän sai vasta kolme vuotta myöhemmin Venäläisten joukkojen johtamisesta hyökkäykseen Porrassalmella. Hän lienee ollut ylpeä, että haavoittui taistelussa "omien koirien puremana". Sprengtportenin lopullinen ero Ruotsista tuli helmikuussa 1790, kun Turun hovioikeus tuomitsi hänet poissaolevana maanpetturuudesta kuolemaan, mutta se ei liene häntä häirinnyt.

Kartanossa ja osaavilta oppailtamme saimme jonkinlaista kuvaa siitä, miten kruunu oli pari-kolmesataa vuotta sitten pitänyt huolen siltavouti- tai majuripojistaan. Kyllä evp. komentajaa harmitti väärällä vuosisadalla syntyminen, onneksi muut lohduttivat sotilasarvojenkin kokeneen inflaation.

Tennistä, sauna ja upseerikoulua

Majoittumisen, lounaan ja kartanoesittelyn jälkeen siirryimme tenniksen pariin Ristiinan koulukeskuksen kahdelle hiekkatekonurmpäällysteiselle tenniskentälle. Haastavissa olosuhteissa neljän tunnin karvapallon lyömisen ja perässä juoksemisen jälkeen (kenttäpäällysteen ohella kova tuuli lisäsi vaikeusastetta) nähtiin, kuka on onnistunut ajoittamaan kuntonsa parhaiten ulkokauteen.

Keskiviikkona paluu lähes ammattilaispelaajien kaltaiseen arkeen tapahtui aikaisella herätyksellä. Kukin valmisti kehonsa tuleviin finaaleihin tavallaan. Kuka aamu-uutisia katsellen, kuka pitkään sängyssä maaten ja jotkut jopa aamu-uinnilla. Simo oli nukkunut morssiussviitissään niin hyvin, että häntä jo vähän ehdittiin kaipailla monipuoliselle aamiaiselle, jonka talon ehtoisa emäntä oli ehtinyt lohtia tyttäreineen ja muine nuorine apulaisineen aikaisesta ajankohdasta huolimatta.

Finaalit aloitettiin tasan klo 9 ja peliaika lyhennettiin kahteen tuntiin yhteisellä päätöksellä matkan-/kilpailunjohdajan vastaan pyristelyistä huolimatta. Kaikkiin näytti iskeneen joko väsymys edellisen päivän rasittavista karsinnoista tai kova kiinnostus itse matkan aihetta kohtaan. Edellisen päivän rasitus ja/tai tuulen puuttuminen, mutta varmasti auringon paistaminen sivusta ja matalammalta sotki taas lähes kaikkien pelin, sillä jo alkulohkovaihe olisi riittänyt ratkaisemaan voittajan.

Lounaalla meille selvisi, että Ristiinan nimi juontuu Pietari Brahen puolison Kristiina Katariinan nimestä vuodelta 1649, jolloin Ristiina erotettiin itsenäiseksi kirkkoherrakunnaksi. Keskustelu paikallishistoriasta ja palkintojenjako veivät sen verran aikaa, että Ristiinan nähtävyyksistä Brahenlinnan rauniot ja Porrassalmen taistelun muistomerkki päätettiin jättää väliin. Ratkaisu osoittautuikin oikeaksi, sillä Everstin-talossa, jossa Spengtporten mm. koulutti 1777-1780 upseereita, suunnitteli taktiikkaa,

aseita ja jopa tykkilauttoja uteliaisuus-dellemme ei meinannut tulla loppua. Lopulta kuitenkin oli päästettävä op-paamme vapaalle ja suunnattava autot kotikonnuille.

Jyrki Berner

Pelaajat vasemmalta: Antti Aaltonen, Simo Näkki, Jyrki Berner, Jussi Itkonen, Kalle Laine, Kari Lautso, Risto Rasku ja Timo Myllys. Kuva: Kari Lautso.

Biljardi Suomalaisella klubilla

Veikko Hannula tuomarin toimessa Maailman Snookerliiton resissä. Kuva: Veikko Hannula. mestaruuskilpailuissa Maltalla 2018, kun Clayton Castaldi on lyömässä. Kuva: World Snooker Federation.

J-P Lähdevuori snookerissa.

Biljardi rantautui Suomeen 1800-luvun alkupuolella Karoliina-biljardina. Se juontui venäläisestä Pyramidi-biljardista, joka on tälläkin hetkellä valtavan suosittu pelimuoto Venäjällä sekä IVY-maissa. Suomessa Karoliina sai suosiota lähinnä ylhäisön sekä tsaarin armeijan sotilaiden keskuudessa. Pelipöytä oli siihen aikaan lähinnä herraskubeilla, ruotuväen kerhoilla sekä varakkaimmissa yksityiskodeissa – mainittakoon, että pääkaupungissa oli viime vuosikymmenen vaihteessa parisenkymmentä salia, joissa oli mahdollista harrastaa biljardia.

Vuonna 1893 Klubin muuttaessa Aleksanterinkatu 40 tiloihin, vastassa oli uutuuttaan hoitava oma biljardihuone – tästä alkoi Klubimme värikäs biljardihistoria, joka lajina sekä seurustelumuotona on vakiinnuttanut paikkansa ja jatkaa edelleen omaa kulkuaan yhdenä isona harrasteena jäsenillemme. Viihtyisässä pelisalissamme on nykyisin kolmen eri biljardilajin erikoispöytä – Karoliina (Kaisa), Snooker ja Pool.

Nykyinen biljardihuoneemme on jäsenistön aktiivisessa käytössä lähes päivittäin. Siellä pelataan tiistaiset viikko-

ja kuukausikilpailut sekä mm. ottelut Lappeenrannan Kerhoa sekä Tampereen Kauppaseuraa vastaan. Lappeenrannan kanssa keskinäiset kilvoittelut ovat kes-täneet yli 70 vuotta ja Tampereenkin kanssa lähes neljännesvuosisadan. Jou-lukuussa Klubin traditionaalinen Kink-kukärrä palkitsemisineen päättää syys-kauden.

Osallistumme joukkueina pari kertaa vuodessa YT-Klubien yleisiin ja seniorien SM-kisoihin, joissa henkilökohtainen sijoitus määrittelee 2- tai 3- miehisjoukkueiden lopullisen sijoituksen. Näissä kisoissa Klubimme joukkueet ovat viime vuosina pärjänneet erin-omaisesti.

Valtaosa Klubin biljardin pelaajista on ihan tavallisia, eritasoisia harraste-lijoita aina aloittelijoista kokeneempiin pelaajiin. Pelaajien joukossa on kuitenkin muutamia poikkeuslahjakkuuksia.

Yksi heistä on biljardin moniosaaja Markku Koponen, joka voitti aiempien Juniorien SM- ja Kultakellokilpailujen sekä lukuisten ranking- ja YT -mestaruuksien jatkoksi syyskuussa Rovaniemellä kaikista kirkkaimman – Kaisa-biljardin maailmanmestaruuden.

Joukossamme on kansainvälinen tuomari

Toinen poikkeuslahjakkuus on klubi-veljemme Veikko Hannula, joka omaa snookerin kansainvälisen tuomaripätevyyden. Hannula sanoo, että ollessaan 70-luvun lopulla Englannissa työmatkalla Sheffieldissä pelattiin snookerin MM-kilpailuja. ”Kun hotellihuoneen televisiosta BBC 2 tarjosi tuntikaupalla tätä minulle uutta biljardilajia, olin heti myyty. Hankin saman tien sääntökirjan ja tutustuin lajin saloihin. Sitten saatiinkin odottaa miltei kymmenen vuotta, että laji rantautui Suomeen.”

–Vuonna 1993 Helsingissä järjestettiin snookerin EM kilpailut, missä toimin tuomarina. Heti saman vuoden lopulla olivatkin vuorossa MM kisat Pakistanin Karachissa jo isommissa puitteissa. Sitä seurasivat Etelä-Afrikan Johannesburg ja Uusi Seelanti. Intian ja Kiinan snookerympyrät tulivat myöhemmin tutuiksi. Eurosportin myötä myös itäinen Eurooppa koki snookerbuumin ja Latviasta Serbiaan järjestettiin EM kilpailuja, joista löytyi mukavia tuomaritehtäviä. Tähän mennessä on löytynyt jo kolmenkymmentä maata, joiden kilpailuissa on vietetty mukavia hetkiä pelaajien ja tuomarikollegojen seurassa meille rak-kaan lajin parissa.

Helsingin Suomalaisen Klubin biljarditoimintaa ovat luotsanneet 1974–1994 Mauno Saarela ja Karl-Heinz Henn, 1995–2016 Ahto Alander, ollen biljar-dipääällikkönä kunniaakkaat 21 vuotta. Vuodesta 2017 lähtien pestiä on hoitanut allekirjoittanut.

Biljardisaliin ovat tervetulleita kaikki jäsenet pelaamaan – myös aloittelijat – tai vain katselemaan pelejä! Opetusta pelin saloihin on myös tarjolla!

J- P Lähdevuori

Ruokakulttuurin pauloissa

Klubin syyskausi on käynnistynyt myös ruokakulttuurin osalta rivakkaan tah-tiin. Nautittuina ovat sekä Klubin rapu-ilta että gourmet-ilta – molemmat Klubin Gastronomisen kerhon järjestäminä. Kerhon tarkoituksena on ylläpitää ja edistää gastronomista kulttuuria sekä Klubilla että myös laajemmin suomalaisessa yhteiskunnassa.

Rapu- iltaa vietettiin 29.8. noin 70 osal-listujan voimin. Rapunautintojen suuri kysymys on aina se, ovatko ravut pääruoka vai alkuruoka. Klubimme tavaksi on tullut osoittaa ravuille hyvin ansaittu pääruoan rooli. Tällä kertaa sitä poh-justi maukas tattikeitto lisukkeineen ja täydensi kauden jälkiruoka. Ennen rapujen nauttimista Raimo Ilveskero piti mainion ja napakan puheen naisille ja ravuille. Rapujuhliin kuuluu oleellisena osana myös laulu – niin myös kyseisenä iltana. Yhteiset laulut kajahtivat reip-paasti ja erityisiltoja iltaan loivat Länsi-metropojat -kvartetin upeat laulutuo-kiot. Viikkaana soljunut keskustelu piti leppoosaa tunnelmaa yllä koko illan ajan.

Rapu -ilta on vakiinnuttanut paikkansa ruokakulttuurin syyskauden avausta-

pahtumana Klubilla. Alkuvuosien jo-kiraputa-plärapuyhdistelmästä olemme siirtyneet puhtaasti täplärapuvalikoi-maan. Seuraava keskustelunaihe lienee, onko rapujen kokoa edelleen kasvatet-tava nykyistä suuremmaksi – ovathan ravut se yksi ja ainoa syy tälle illalle.

Kuukautta myöhemmin perjantaina 27. 9. oli gourmet-illan vuoro. Runsaan 50 hengen joukko klubilaisia ja seuralaisia kokoontui perinteisten syysherkkujen eli nahkiaisten ja sorsan ääreen. Tällä kertaa alkuruokavaihtoehtona nahkiaisten ohella oli hiillostettua siikaa lisukkeineen. Nahkiaiset ja sorsat jakavat mielipiteitä. Nakkilasta toimitetut nahkiaiset olivat maistuvia. Perinteistä poiketen ne tarjottiin lämmitettyinä, mikä sai aikaan jonkin määrän oppinutta keskustelua nahkiaisten oikeasta tarjoilutavasta. Hyviä ja tuoreita ne joka tapauksessa olivat. Myös siika mainioine lisukkeineen sai ansaitusti kiitosta.

Pääruokana tarjottiin sitten vanhan ajan sorsaa neilikalla maustetun punakaalin ja perunoiden kera. Annoksen kruunasi erinomaisen maukas kastike, jota olisi mieluusti ottanut täydennys-

kierroksenkin. Maistelumatkan päät-teeksi nautittiin mustaherukkajäätelöä mielenkiintoisen mallastortun kera.

Gourmet-iltoihinkin oleellisesti kuu-luvasta musiikkikulttuuriannista vastasi tällä kertaa laulaja-pianisti Riitta Piirainen, jonka erityisalana ovat jazz ja pop. Kolmen laulun kokonaisuus Klubin kaunisäänisen Steinwayn tukemana oli upea suoritus.

Syyskausi on näin lähtenyt mukavasti liikkeelle myös ruokakulttuurin osalta. Alkusuksyn tilaisuudet ovat olleet suomalaisen perinteeseen tukeutuneita. Marraskuussa tulossa oleva viini-ilta perehdyttää meidät sitten Bordeaux'in alueen viineihin klubi-veljemme Kari Pa-lomäen suunnittelemana ja johdattele-mana. Ruokakokonaisuus on suunniteltu tukemaan upean viinialueen makuelä-myksiä. Tapaamisiin siis perjantaina 22.11.

Teksti: Kari Tähtinen
Kuvat:Veikko Hannula

Nautinnollista ruokailua Klubin Gourmet- ja rapuilloissa.

Klubin korttipelit bridge ja skruuvi

Bridge ja skruuvi ovat toisilleen sukulaisia. Pelien esimuoto alkoi kehittyä 1800-luvun lopulla Lähi-Idässä silloisesta suositusta tarjoustikkipelistä whististä, jota pelataan edelleen. Yhteisen kantapelin, birich, ensimmäiset säännöt julkaistiin 1886. Bridge lähti kehittymään brittimaailmassa ja moninaisten vaiheiden jälkeen nykyaikaisen tarjousbridgen ensimmäiset säännöt kirjoitettiin 1925. Skruuvi puolestaan siirtyi Konstantinopolista Venäjälle (nimellä Vint), josta se tuli Pietarin kautta Suomeen (nimellä Skruf-Whist). Vintin ensimmäiset säännöt julkaistiin 1894 ja skruuvin 1895. Nykyisin bridge on maailman suosituin tarjoustikkipeli (kymmeniä miljoonia pelaajia), kun taas skruuvia, suomalaisen aineettomaan kulttuuriperintöön kuuluvaa peliä, pelaa muutama sata suomalaista.

Klubin bridgetoiminnasta

Säännöllinen bridgetoiminta Klubilla alkoi syyskuussa 2011 yhdessä yläkellarin valmistumisen kanssa. Toiminta keskitettiin alkuvaiheessa maanantai-iltapäiviin, jolloin järjestettiin bridgeluentoja ja har-

joituspelejä, mutta jo vuoden 2012 aikana alettiin kokoontua myös keskiviikkoisin. Viime ajat viikoittainen vakiopäivä on ollut tiistai, minkä lisäksi on kuukausittain järjestetty ns. maratonkilpailu, yleensä kuun neljäntenä keskiviikkona.

Klubiveljistämme Pertti Mäkelä, Pertti Mujunen ja Jussi Itonen olivat alkuvaiheen keskeisiä puuhamiehiä, mutta myös vahvistuksia saatiin, kun bridgen huipputaitaja Kauko Koistinen kävi pitämässä hyvän vastaanoton saaneita vasta-alkajakursseja. Taitojen kehittymistä oli mahdollista mitata YT-klubien kanssa käydyissä mitteloissa, erityisesti vuotuisissa mestaruuskisoissa. Muutenkin taitojen ja pelaajamäärän kasvaessa sekä toiminnan vakiintuessa siirryttiin omissa, Klubin sisäisissäkin peleissä vähitellen henkilökohtaisista kilpailuista pari- ja joukkuekilpailuihin, mitkä paremmin sopivatkin bridgen erityiseen luonteeseen.

Pelinä bridge jakautuu, kuten skruuvikin, tarjous- ja pelinvientivaiheisiin, joissa siis parit ensin yrittävät löytää omiin kortteihinsa parhaiten sopivan sitoumuksen ja sitten korkeimman tarjo-

uksen löydyttyä joko peliä viemällä saavuttaa tämän tuloksen tai puolustamalla estää vastustajia pääsemästä päämääräänsä. Tarjousvaiheessa edetään kukin pelaaja vuorollaan tarjousten jatkuvasti kohotessa tai pelaajan "passatessa" ja itse pelivaihe on normaalia valittuun tai valittuun tikkipeliä.

Kuten edellä mainittiin, lajille tyypillisiä kilpailumuotoja ovat pari- ja joukkuekilpailut, joissa parit tai joukkueet pelaavat samat jaot pelipöydissä yhtä aikaa. Tällöin ns. "korttituuri" vaikutus häviää ja niin tarjous- kuin pelinvientitaidot pääsevät oikeuksiinsa. Myös paremmin rahapeliin soveltuva neljän hengen pelimuoto on olemassa, mutta silloin onnen vaikutus korostuu taidon merkityksen kustannuksella.

Bridgen perinteiset vakiotarjousjärjestelmät ovat helposti opittavia, mutta luonnollisesti vakioarit lisäävät näihin omia konventioitaan parantaakseen erityisesti tarjousvaiheen tiedonvälitystä. Tällaisen hienosäädön ylärajana toimii käytännössä vain pelaajan muistikapasiteetti, miksi bridgepöydissä voi usein nähdä varsin kryptisiltä vaikuttavia tarjouslappuja. Näitä ei bridgen aloittamista harkitsevan kannata pelästyä, perustarjouksilla pystyy kyllä hyvään peliin ja niistä on helppo uuden parin kanssa nopeasti sopia.

Helpoimmin bridgeen pääsee Klubilla tutustumaan tiistaisin klo 13, jolloin on ilman ennakoilmoittautumista tarjolla harjoitusjakoa, bridgetehtäviä ja tutorointia. Suunnitteilla on lisätä päiväpelien rinnalle myös iltapelimahdollisuus, sekä käynnistää Bridgeakatemia, jossa harjoitetaan pelin perusasioita uusille

Tahko-skruuvin parhaat Juhani Isomeri, Pellervo Erkkilä ja Pentti Sihvola (tilaisuuden isäntä).

kiinnostuneille ja toki konkareillekin. Edelleen on syytä mainita myös YT-klubien välinen SM-kilpailu, jonka tänä vuonna järjestää oma Klubimme lauan-taina 16.11.

Bridgekerhon 25.9. vuosikokouksessa siirtyi kerhon vetovastuu Hannu Mustalalle Jussi Itkoselta, jolle lämmin kiitos monivuotisesta työstä Klubin bridgetoiminnan edistämiseksi. Lisätietoja Klubin bridgetoiminnasta antavat myös Pertti Virkkunen ja Olli Meretoja. Tervetuloa mukaan!

Skruuvi Klubillamme

Skruuvia on pelattu Klubillamme liki koko sen olemassaolon ajan. Varhaisista pelaajista ei ole kirjallista tietoa, mutta tarinat arkkiaatri Ylpöstä ja hänen temperamentistaan lienevät kantautuneet jokaisen korviin useastikin. Skruuvin perusolemus on edelleen se sama, mitä se oli 1800-luvun lopulla, mutta sääntöjen yksityiskohtaisuuteen on luonnollisesti tullut suuriakin muutoksia vuosikymmenten saatossa. Samat harkitun riskin oton ja korttien suoman sattuman sekä korttien pelaamisen taidon elementit ovat kuitenkin säilyneet alkuperäisen kiehtovina ja haastavina.

Skruuville on ominaista, että pelaaja voi maalata samoilla korteilla hyvinkin erilaisia asioita ja saada pelinsä menestyksellään, vaikka ensin aikoikin pelata ihan erilaisella suunnitelmalla. Tätä joustavuuden mahdollisuutta mestaripelaajat ovat osanneet käyttää jo yli sadan vuoden ajan.

Klubillamme on noin 60 aktiivista skruuvin pelaajaa. Heistä valtaosa pelaa omissa neljän hengen ryhmissään kerran viikossa vakioaikana. Kuukausikilpailuissa pelaajat kokoontuvat mitteleämään taitojaan. Kullekin pelaajalle lasketaan kisoista hänen tulostensa summa ja näin ratkeaa vuosittainen Klubimme skruuvimestari. Kuukausikilpailut pidetään joka kuukauden kolmantena keskiviikkona ja niitä saa mielellään tulla seuraamaan.

Hanko-skruuvin kortteja jakaa Heimo Mäkinen samalla kun Kai Kiilamo kuvaa pelin nautinnollisuutta.

Klubiskruuvi on vapaamuotoisempaa skruuvin pelaamista, mihin liittyy ope- tusta, jos pelaajat sitä haluavat. Tämän pelitapahtuman eräänä tavoitteena on saada sellaisetkin pelaajat tulemaan peleihin uusien partnereiden kanssa, jotka eivät tohdi tulla kuukausikilpailuihin. Näin vähemmän pelanneille pelaajil-lekin muodostuu lisää pelikokemusta ja rohkeutta oppia skruuvin syvempää olemusta.

Muita kilpailumuotoja ovat vuosittai-set Suomen mestaruuskilpailut sekä ark-kiatri Arvo Ylpön kunniaksi järjestettävä Toroskruuvi. Tämän lisäksi skruuvia pelataan vapaamuotoisemmissa koti-maan tai ulkomaiden matkojen mer-keissä. Ensi helmikuun Gardan korkean paikan leiri on jo 12. vuosittainen tree-naus-, kulttuuri- ja gastronomiamatka, jonka sosiaalisuus on saanut suurta kii-tosta ja lämpöä. Myös Tahko-, Hanko-, Puijo-, Marski -, jänis- ja bliniskruuvi ovat veljellisiä peliharrastuksia, joissa riemua riittää yllin kyllin.

Skruuvi on hyväksytty suomalaisen aineettomaan kulttuuriperintöön kuuluvaksi. Klubillamme on järjestetty jo kahdeksan vuoden syksyinä ns. Skruuviakatemia. Se on merkittävä tapa vih-kiä uusia pelaajia skruuvin saloihin ja saada heidät pelaamaan säännöllisesti. Akatemiassa käydään viiden istunnon aikana läpi skruuvin kaikki perusasiat sekä suoritetaan ennalta valituilla korttijoilla harjoituspelejä opetuksen osana. Näin olemme saaneet vuosittain 2-4 uutta pelaajaa joukkoomme ja tällä hetkellä skruuvi elääkin aktiivista kukoistusvaihetta. Akatemiaa vetää Kari Bergholmin jälkeen Jaakko Karvonen. Tämän syksyn Skruuviaka-

temiassa on riemastuttavasti 11 osal-listujaa.

Aktiiviset skruuvarit pohtivat vuosia valtakunnallista järjestäytymistä ja päättivät rekisteröidä Suomen Skruuviliiton viralliseksi kaikkia skruuvin harrastajia yhdistäväksi forumiksi. Näin voimme tulevaisuudessa järjestää mm. avoimet skruuvin SM-kilpailut, jotka voivat samalla olla skruuvin MM-kilpailut.

Skruuvista on julkaistu toistakymmentä erilaista opasta menneiden 125 vuoden aikana. Kuitenkin kaikkein laajin opas, Johannes Nyrkiön Skruuvipeli, jäi talvisodan jalkoihin ja painamatta. Klubimme julkaisee tämän teoksen lähiaikoina omassa julkaisusarjassaan alkuperäisen kirjoittajan perillisten siunauksella. Toinen merkittävä skruuviin liittyvä julkaisu tulee olemaan alussa mainitun skruuvin kantamuodon, venäläisen Vintin, vuoden 1894 sääntökirjan englanninkielisen käännöksen painattaminen.

Klubin korttipelit bridge ja skruuvi elävät tällä hetkellä aktiivista kukoistusvaihetta ja kasvattavat harrastustoimintaansa menestyksellisesti. Tästä on iloa ja terveydellistä hyötyä kaikille näiden pelien harrastajille.

Teksti: Sami Mustala ja Olli Meretoja

Kuvat: Olli Meretoja

Kuva: Mikko Mäntyniemi

Fosfoser® Memory Vahva muistikapseli

Fosfoser® Memory sisältää vaikuttavana aineena soijaperäistä fosfatidylseriiniä. Iän myötä sen määrä vähenee aivoissa. Fosfoser Memory -ravintolisällä täydennetään elimistön fosfatidylseriinitasoa. Valmistetta suositellaan erityisesti ikääntyville, opiskelijoille ja keskittymistä vaativan työn tekijöille.

Fosfoser® Memory -kapselit on vakioitu fosfatidylseriinin ja fosfatidihapon suhteen. Yksi kapseli sisältää 480 mg soijafosfolipidejä, joista 100 mg fosfatidylseriiniä ja 100 mg fosfatidihappoa.

Hankintatukku Oy
www.hankintatukku.fi

Terveyskaupoista,
-osastoilta ja aptekeista.

Tutkittua suomalaisen lääketehaan laatua

Suomalaisen klubin ulkomaiset veljesklubit

Klubillamme on seitsemän ulkomaista veljesklubia, joiden palveluita veljemme voivat ulkomailla vieraillessaan hyödyntää. Järjestely perustuu vastavuoroisuussopimukseen Suomalaisen Klubin ja ulkomaisten Klubien välillä. Vierailua varten välttämättömät suosituskirje lähetetään Klubin toimistosta vierailtavalle Klubille ja kopio vierailevalle jäsenelle. Vierailulle mentäessä on osoitettava henkilöllisyytensä ja Suomalaisen Klubin jäsenyys sekä noudatettava ko. klubin ohjeita ja sääntöjä. Ruo-kailun ja päiväkäynnin lisäksi joissain ulkomaaisissa veljesklubeissa on tarjolla myös yöpymismahdollisuus. Tällä hetkellä Suomalaisella Klubilla on sopimukset seuraavien klubien kanssa:

● Sällskapet, Tukholma

219 vuotta vanha Sällskapet sijaitsee Kungsträdgården-metroaseman lähellä Tukholman Norrmalmenilla eli ai- van keskustassa. Klubilla on erilaisia keskustelutilaisuuksia ja ravintolapalvelut. Ks. www.sallskapet.se

● Der Übersee-Club e.V. Hampuri

Übersee Klubi sijaitsee Hampurin keskustassa ja on perustettu 1922. Klubin pukukoodi vastaa meidän sääntöjämme ja se järjestää puhe- ja keskustelutilaisuuksia. Übersee -klubin ravintolapalvelut ovat jäsenten ja vieraiden käytössä. Lisätietoja: www.ueberseeclub.de

● International Club Chateau-Sainte-Anne, Brysseli

Chateau Sainte-Anne Klubi on perustettu 1959 ja sen tilat ovat Brysselin kaupunkialueen laidalla vajaan 10 kilometrin päässä Grand-Placelta kaakkoon. Puistossa sijaitsevan talon erikoisuus ovat kolme tenniskenttää, kaksi padelkenttää ja 25 metrin uima-allas. Urheilumahdollisuuksien lisäksi klubilla on kaksi ravintolaa: päätalossa ja uima-altaan vieressä. Klubin jäsenistä 35 % on Brysselissä työskenteleviä diplomaatteja ja muita ulkomaisia henki-löitä. Ks. www.chateau-sainte-anne.be

● The Royal Northern & University Club, Aberdeen

Skotlannin koillisrannikolla Aberdeenissa sijaitseva 165 -vuotias klubi sanoo olevansa Aberdeenin parhaiten var-jeltu salaisuus. Talosta löytyy ravintolatilat kabinetteineen, 10 majoitushuonetta ja biljardisali, jossa pelataan snooke-ria. Klubilla on joukko muitakin harrasteryhmiä meidän Klubimme tapaan ja paljon tapahtumia, jotka löytyvät sen nettisivuilta. Ks. rnucc.org.uk/

● Reform Club, Lontoo

1836 perustettu Lontoon reformklubi on Suomalaisen Klubin jäsenten suosituin vierailukohde. Arvokas klubitalo sijaitsee Lontoon keskustassa Pall Mall -kadulla Piccadilly Circus -metroaseman lähellä. Talossa on ravintola kabinetteineen, majoitustiloja ja harrastetiloja sekä merkittävä kirjasto. Klubin pukukoodi vastaa Suomalaisen Klubin pukukoodia sillä erotuksella, että pikkutakin saa riisua kesäkuukausina. Ks. www.reformclub.com

● The Tokyo Club, Tokio

Mori Towerin ja Ruotsin suurlähetystön lähellä sijaitsevassa 1884 perustetussa Tokyo Clubissa on lounas- ja päivällistarjoilu ja sen pukukoodi edellyttää solmiota ja pikkutakkia vuorokauden ympäri. Naiset saavat tulla Tokyo Clubille vain arkisin klo 17 jälkeen ja lauantaisin klo 11 jälkeen. Klubilta löytyy myös kirjasto, snooker-pöytä ja kortti-, go- ja shogi-pelitalat sekä tilat golf-harjoittelua varten. ks. www.tokyoclub.or.jp (vain japaniksi).

● West Indies Yacht Club, Jamaika

West Indies Yacht Club on 1885 perustetun West Indies Sailing Clubin toiminnan jatkaja. Klubin pukukoodi edellyttää solmiota päivällä ja klo 18 jälkeen smokkia. Klubilla on venepaikkoja sekä majoitustilaa. Klubin ravintolassa on aamiais-, lounas-, iltapäivätee ja illallistarjoilu ja se on auki vuoden ympäri pl. joul- ja tapaninpäivät. Huoneissa on 24/7 huonepalvelu. Klubilla on myös uima-allas ja ranta, erilaisia ulkoliikuntamahdollisuuksia sekä purjeveneitä. Ks. www.wiyc.club (nettisivut ovat tosin olleet työn alla aika pitkään).

Kari Storckovius

Helsingin Suomalainen Klubi

KUTSU

Helsingin Suomalainen Klubi ry:n
varsinaiseen syyskokoukseen.

Klubin sääntömääräinen syyskokous pidetään keski- viikkona 13. marraskuuta 2019 klo 18.00 alkaen Klubin tiloissa Helsingissä, Kansakoulukuja 3. Kokouksessa j. vahvistetaan tulo- ja menoarvio sekä päätetään liittymismaksun ja jäsenmaksun suuruudesta sekä valitaan johtokunnan jäsenet erovuoroisten tilalle ja käsitellään muut Klubin sääntöjen 9. pykälässä mainitut syyskokouksessa käsiteltävät asiat.

Johtokunnan puheenjohtajana jatkaa Matti Viljanen (2015–2017, 2018–2020).

Johtokunnan jäseninä jatkavat Raimo Ilveskero, Jorma Kettunen, Olli Meretoja, Pertti Torstila ja Antti Virkkunen.

Syyskokous valitsee kolme johtokunnan jäsentä.

Aarno Cronvall ja Heikki Hult ovat molemmat toimineet johtokunnan jäseninä kaksi kautta (2014 –2016, 2017– 2019), joten he eivät ole uudelleentalinta- kelpoisia.

Pellervo Erkkilä on toiminut johtokunnan jäsenenä yhden kauden (2017– 2019) ja on uudelleentalinta- kelpoinen.

Helsingissä 1.8.2019
Klubin johtokunta

FOSSIILISESTA BIOTALOUTEEN

upm.fi/biofore

UPM **BIOFORE**
BEYOND FOSSILS